

ВЕСТИ

октомври - декември 2006

Електронно издание: www.irc.bg

Издание на
Европейския иновационен център

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, Българска стопанска камара, Българска академия на науките

Съдържание

ИНОВАЦИИ

Трети национален иновационен форум 3

Иновации.бг 2007
Българската иновационна система в Европейския съюз 6

Трети национален конкурс за иновативно предприятие на годината 10

Пазарен пробив или закономерен резултат от последователна иновационна политика 13

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Промени в българското законодателство в областта на индустриалната собственост във връзка с присъединяването на страната ни към ЕС 15

ПРЕДЛАГАНИ ТЕХНОЛОГИИ 20

ТЪРСЕНИ ТЕХНОЛОГИИ 26

УСПЕШНИ ТРАНСФЕРИ

Технология за нарязване на секретни документи 28

Светещ бастун ще направи слепите хора по-лесно забележими на пътя 29

Тема на броя:

трети национален конкурс за иновативно предприятие на годината

СВЕТОВНА БАНКА

Отразяване в медиите на Третия национален иновационен форум и Третия национален конкурс за иновативно предприятие на годината

Българска телеграфна агенция Представители на бизнеса искат да се увеличи дялът на средствата от еврофондовете в подкрепа на иновациите, 19-12-2006/15:35, иновации - форум (статия само за абонати)

http://newsweb.bta.bg:8080/newsweb/bgfree/index_miro.asp?&emis_id=IK&name=ИКОНОМИКА&btn=Търси

Българско Национално Радио Иновациите - фактор за икономическото развитие в обединена Европа, Гергана Манчева, Публикувано на 28 Декември 2006 в 14:39 BG

http://www.bnr.bg/RadioBulgaria/Emission_Bulgarian/Theme_Ikonomika_Ekologia_Turizam/Material/2812_inovazii.htm

Агенция "Фокус" За трета поредна година на Националния иновационен форум ще бъдат връчени наградите за Иновативно предприятие на годината, 19 декември 2006, 00:19

<http://www.focus-news.net/?id=n616391>

Пари.bg Субсидират с ваучер бизнес иновациите, Мила Кисьова, 19-12-2006

<http://www.pari.bg/category.aspx?categoryid=1>

Икономически портал Investor.bg (Бъди първи в бизнеса)

10 фирми с приз за иновации; Фикосота и Сатурн Инженеринг с призове за иновативно предприятие на 2006 г.;

В конкурса са участвали 93 иновативни разработки, 19.12.2006 15:34

<http://www.investor.bg/?cat=5&id=45363>

Вестник КАПИТАЛ "Докато не е късно" (статия само за абонати) Брой 51, 2006; "Ноу-хау за продан";

"Сатурн инженеринг" спечели първа награда за малко иновативно предприятие на 2006 г."

<http://www.capital.bg/show.php?storyid=301645>

Българска стопанска камара За трета поредна година бяха връчени наградите за Иновативно предприятие на годината, 19.12.2006

http://www.bia-bg.com/?current=news&func=one_news&news_id=901&lang=bg&id_sess=kdaq1frb595c7glkviop9une2

Списание BusinessWeek България "Лидери или имитатори", с.26-27, "Най-иновативните продукти", с.28-29, Брой 1, 15 януари 2007 г.

Списание "Машиностроене и електротехника"

Връчиха наградите "Иновативно предприятие на годината", Брой 1, година LV< 2007, с.23

Националният портал за интелектуална собственост ipBulgaria

Завърши третият национален конкурс за иновативно предприятие, 26.01.2007

<http://www.ipbulgaria.com/cgi-bin/e-cms/vis/vis.pl?s=001&p=0026&n=000149&g=>

Top.bg Връчват наградите за Иновативно предприятие на годината, 19.12.2006

<http://www.top.bg/news/?cat=2&id=227057>

Dir.bg Календар, Събития Трети национален иновационен форум, София, Хотел "Шератон"

<http://calendar.dir.bg/inner.php?d=28&month=11&year=2006&cid=&sid=&eid=29554>

Econ.bg (Деловият портал) Новини, <http://www.econ.bg/news.html>

Агенция БГНес 19/12/2006, <http://www.bgnphoto.com/index.php?&offset=16>

Stroitelstvo.bg Връчват националният приз Иновативно предприятие на годината утре в "Шератън", 18 Декември 2006, 08:17

<http://www.stroitelstvo.bg/news.php?m=details&id=15566>

Информационно-развлекателна мрежа от интегрирани интернет сайтове netinfo.bg

Представители на бизнеса искат да се увеличи дялът на средствата от еврофондовете в подкрепа на иновациите.

<http://news.netinfo.bg/index.phtml?tid=40&oid=981534>

Actualno.com Държавата ще финансира университети, разработващи проекти на бизнеса. http://business.actualno.com/news_88260.html

Money.bg Връчиха наградите за "Иновативно предприятие на годината", 19.12.2006, 15:30

http://money.ibox.bg/news/id_39178703

"Сатурн инженеринг и Фикосота са фирмите с най-иновативни технологии"

(Компаниите са първенци в третия национален конкурс за иновативно предприятие на годината)

Computerworld България - computerworld.bg <http://www.computerworld.bg/?call=USE~home;&page=paper&n=14365>

IDG.BG: ИТ портал за новини, програми и цени <http://news.idg.bg/?call=USE~newsmg&t=idgbg&mmsgid=31948>

Dir.bg <http://it.dir.bg/2006/12/20/news1101108.html>

Вестник Дневник.bg "Инвестираме в нанотехнологии", Иван Чолаков, Изпълнителен директор на "Оптикс",

20 декември 2006, 16:06, <http://www.dnevnik.bg/show/?storyid=301152>

Вестник "ПАРИ" Брой 250. 28 декември 2006, <http://www.interiorprotect.com/index.php?content=publications>

Икономически портал на регион Стара Загора Трети национален иновационен форум Българската иновационна политика

<http://www.chambersz.com/index.php/content/view/7106/112/>

Интернет страница и бюлетин на Българската асоциация на производителите и износители на облекло и текстил (БАПИОТ)

Трети национален иновационен форум, 05/01/2007, <http://www.bgtexiles.org/?cid=62&id=375>

Интернет портал INFOSOCIETY Трети национален иновационен форум, 20/12/2006, <http://www.infosociety.bg/artShow.php?id=8239>

Трети национален иновационен форум

На 19 декември 2006 г. Фондация "Приложни изследвания и комуникации" съвместно с Центъра за изследване на демокрацията организира Третия национален иновационен форум в хотел "Шератон София хотел Балкан". Събитието бе осъществено със сътрудничеството на Министерството на икономиката и енергетиката и Мисията на Световната банка в София. Форумът бе подкрепен и от Европейската комисия чрез инициативата ЕИЦ - България, и любезното спонсорство на фирма "ЕЛТА-Р" СД¹, получила награда за най-иновативно голямо предприятие за 2005 г. (<http://www.arcfund.net/infocusShow.php?id=8343> и <http://www.irc.bg/artShow.php?id=8239>)

Третият национален иновационен форум бе открит от **д-р Огнян Шентов**, председател на Управителния съвет на Фондация ПИК. Във встъпителните си думи д-р Шентов постави акцент върху предизвикателствата пред бъдещото развитие на националната иновационна система (НИС) в контекста на присъединяването на България към ЕС. Той изтъкна три ключови момента, необходими за успешното развитие на динамична иновационна икономика в България:

- Концентриране на значителна част от средствата, получавани от фондовете на ЕС, в подкрепа на изграждането на иновационната инфраструктура, научно-развойната дейност и образованието като крайъгълни камъни на българската икономика, основана на знанието.
- Подобряване на координацията на българската иновационна политика и на нейното взаимодействие с други национални и европейски политики в областта на инвестициите, малките и средните предприятия (МСП), информационните и комуникационните технологии (ИКТ), науката и образованието и др. България се нуждае от инвестиционна политика, подпомагаща привличането на по-голяма част от 100-те най-иновативни компании в света. Правителството трябва да осигури и съфинансиране на българските МСП, които получават частична подкрепа по линия на Структурните и Кохезионния фонд, по рамковите програми на ЕС и от други финансови източници на Европейската комисия.
- Изграждане на успешна национална иновационна политика, изискващо поемане на постоянен личен ангажимент на най-високо политическо равнище, какъвто бе демонстриран от правителствените ръководители на Финландия, Германия и Обединеното кралство.

Г-жа Анна Янева, заместник-министър на икономиката и енергетиката и заместник-председател на Националния съвет по иновации, поздравя участни-

ците и подчерта стремежа на България да ускори процеса си на интегриране в ЕС. Тя изтъкна необходимостта да се стимулират МСП за внедряване на нови технологии и за развитие на иновационния им потенциал. Лисабонската стратегия изисква изработването на най-ефективния инструмент за поощряване на технологичното развитие. Такъв наскоро бе предложен в Националната иновационна стратегия и подкрепен от Националния съвет по иновации. Г-жа Янева отбеляза, че трите конкурсни сесии на Националния иновационен фонд, проведени до момента, са създали основа за усъвършенстване на правилата за участие и за наблюдение на изпълнението на проектите.

Посланикът на Финландия в България, **г-н Кауко Ямсен**, поздравя България с присъединяването ѝ към европейското семейство и изтъкна важното място на Националния иновационен форум в контекста на основната цел на финландското председателство на ЕС - повишаване на конкурентоспособността на европейската икономика. Г-н Ямсен представи ключовите моменти, които изведоха Финландия от кризата през 90-те години на миналия век до настоящата ѝ позиция на световен лидер в иновациите: акумулиране на капитал от приватизационния процес, развитие на човешкия потенциал и създаване на регионални иновационни центрове, предприемане на мерки срещу корупцията, разпределяне на 3,5 % от БВП за научни изследвания и технологично развитие, участие на жените в политиката, ефективна публична администрация и законодателна система. По данни на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) Финландия има и най-добрата образователна система в света. Посланикът приветства участниците и оцени България като много динамично развиваща се и съзидателна държава, която разполага с потенциал да допринесе за повишаване на конкурентоспособността на ЕС. Той определи българските неправителствени организации като добри партньори и водещи фигури в този процес. Г-н Ямсен изтъкна, че само отворените за сътрудничество иновационни мрежи могат да бъдат конкурентоспособни на световната сцена и да посрещнат предизвикателствата на бъдещия иновационен процес.

Основна цел на форума бе да допринесе за продължаване на диалога и сътрудничеството между участниците в националната и регионалните иновационни системи. Годишният доклад **"Иновации.бг 2007: българската иновационна система в ЕС"** бе във фокуса на събитието. **Г-н Руслан Стефанов**, координатор на Икономическата програма към Центъра за изследване на демокрацията и ръководител на група "Иновации.бг" към Фондация ПИК, представи основните констатации на проекта по отношение на възможностите и предизвикателствата

¹ <http://www.elta.bg>

пред българската иновационна политика след членството на България в ЕС, както и някои принципни заключения и политически послания. Докладът е инструмент за бенчмаркинг на местните иновативни знания и опит с най-добрите европейски и международни практики. Следвайки утвърдената методология на предходните издания, **Иновации.бг 2007** анализира динамиката на развитие на националната иновационна система през последната година и възможностите за постигане на нови успехи през 2007 г. чрез използване на пет групи показатели. В настоящото си издание докладът е обогатен със специален индекс на иновативността на българските предприятия, основан на резултатите от годишните проучвания на Европейския иновационен център - България, както и с профил на българските иновативни фирми, разработен въз основа на данни от панелно изследване и подробен статистически анализ. Индексът на иновативността на българските предприятия сочи, че преобладаваща част от тях (над 65 %) не са въвеждали никакви иновации през последната година. Индексът разкрива и незадоволителната способност на българските фирми да съчетават няколко типа иновации, както и ниската степен на новост на вече въведените иновации (новост само за фирмата или за националния пазар, но не и спрямо международния пазар).

По време на събитието изказване направи и **г-жа Лидия Шулева**, член на Комисията по икономическа политика към Народното събрание, която изрази загриженост за продължаващата тенденция на отслабване и прекъсване на връзките между бизнеса и академичните среди, което ще ограничи способността на българските фирми успешно да се справят с конкурентния натиск в ЕС. Г-жа Шулева призова за по-целесъобразно насочване на структурните фондове на ЕС чрез обвързване на оперативна програма "Конкурентоспособност" с програмите "Човешки ресурси", "Регионално развитие" и "Селско стопанство".

Г-н Тодор Модев, областен управител на София-град и председател на Съвета за координация на Регионалната иновационна стратегия (РИС) на Югозападен район за планиране, сподели от какво изключително значение за България е да бъдат определени ключовите приоритети на регионалното развитие в навечерието на членството на България в ЕС, особено във връзка с ефективното управление на Структурните фондове. Г-н Модев представи предимствата на област София-град, както и работата по най-новите инфраструктурни обекти, които поставят областта сред лидерите в Югоизточна Европа. Той посочи Регионалните иновационни стратегии като основен инструмент за изграждане на иновационен капацитет, за подготовка на региона за кандидатстване във фондовете на ЕС и за укрепване на междурегионалното сътрудничество както в страната, така и зад граница. В този контекст областният управител на София подчерта съществуващата необходимост от създаване на Национална мрежа от региони с

Регионални иновационни стратегии.

Г-н Любомир Дацов, заместник-министър на финансите на Република България, сподели с аудиторията отличните си впечатления от първия център за високи нанотехнологии, създаден с финансовото съдействие на банкови институции. Той представи някои стратегически документи на министерството, демонстриращи твърдата политическа воля за постигане на Лисабонските цели и провеждане на ефективни реформи в подкрепа на иновациите. Като основни пречки в тази насока бяха посочени ниското равнище на мениджмънт в областта на науката и иновациите, слабо развитата иновационна инфраструктура и бедното портфолио с иновационни услуги, предоставяни на МСП, както и липсата на ефективно сътрудничество между участниците в иновационната система. Сред мерките, предвидени в Националната програма за реформи, бе представено съфинансирането на участието на български МСП и други организации в рамковите програми на ЕС за научни изследвания и технологично развитие.

Тенденциите и добрите практики в иновационните политики на страните - членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), бяха представени от **г-н Гернот Хутценрайтер**, отдел "Наука и технологична политика" към ОИСР, който подчерта важността на националната изследователска и развойна дейност за усвояването на чуждестранните технологии. Той сподели общото виждане на всички лектори, че продуктивността на иновацията зависи от ефективността и качеството на мрежите между членовете на иновационната система и най-вече на връзките между индустрията и науката. Държавите, които са постигнали успехи в иновациите, имат общи характеристики - високи и трайни инвестиции в науката и образованието, ИКТ, научните изследвания и технологично развитие, разностранно развит ресурс от изобретатели, силни регионални центрове на иновативна дейност (напр. динамични кълъстери) и отвореност за пълноценно използване на международния обмен на знания.

Г-н Станимир Бързашки, изпълнителен директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, също апелира за изпълнение на двете основни цели на националната иновационна политика - стимулиране на иновационната активност и осигуряване на благоприятни условия за сътрудничество между бизнеса и академичната общност. Той подчерта необходимостта от увеличаване на националните ресурси и фондове за рисков капитал за стимулиране на иновативната активност на МСП. Поради непрекъснатото повишаване на броя на проектните предложения в конкурсните сесии на Националния иновационен фонд и на грантовите схеми по програма "Конкурентоспособност" настоящото финансиране ще покрие само 5 до 6 % от кандидатстващите български предприятия. Липсата на бизнес условия, действащи като канал за комер-

сиализация на университетско ноу-хау, бе изтъкната като значителна пречка за изграждането на успешни бизнес академични партньорства.

Проф. Камен Веселинов, ректор на Техническият университет в София, представи някои основни спънки пред изследователите и академичната общност. Критични бележки бяха отправени към стила на работа на Националния иновационен фонд като илюстрация на причините за прекъсване на връзките между създателите и мениджърите на иновациите: от липсата на административен потенциал до недостига на квалифициран персонал, дължащ се отчасти на лошото качество на образователната система.

Пленарната сесия завърши с изказване на **г-н Томас Хокадей**, директор на компанията Isis Innovation Ltd за трансфер на технологии на Оксфордския университет. Той представи широкия спектър от начини за взаимодействие с университетите под формата на съвместни изследвания и възлагане по договор, обучение, консултантски услуги, регионално техническо съдействие, научни паркове, предприемачество и трансфер на технологии. Той обърна внимание и на специфичните дейности, изпълнявани от компаниите за трансфер на технологии, свързани с правата върху интелектуалната собственост, подпомагане на новосъздадени фирми, управление на т.нар. посадъчен капитал, консултантска дейност и договори за услуги, които университетът осигурява с ресурси от патентния бюджет, човешки опит, работа в мрежа и проверка на концепциите при кандидатстване за фондовете за посадъчен капитал. Университетът получава възвръщаемост по много направления - от разработване на собствено портфолио от патенти до генериране на приходи от лицензии, консултантски услуги и дивиденди от дял в създадени от университета независими фирми (spin-off). Активната ръководна роля на университета заедно с културния преход към предприемачество се считат за първостепенни фактори за осъществяване на успешен трансфер на технологии.

Г-н Атанас Ченкин, управител на фирма "ЕЛТА-Р" СД, спечелила наградата "Иновативно предприятие на 2005 г." в категорията "Голямо предприятие", представи съображенията на българските иновативни фирми, техните наблюдения за реформите в иновационната среда през последните 2 години и одобрението на заключенията и препоръките на **Иновации.бг 2007**. Г-н Ченкин оцени финансовата подкрепа, осигурена по линия на програмите на ЕС и от Националния иновационен фонд, като изключително недостатъчна, но полезна за натрупването на опит в управлението на проекти. По негово мнение основен проблем е липсата на квалифицирани кадри, която се дължи на "изтичането на мозъци" и на разпада както на образователната система, така и на индустриалното планиране. Специално внимание бе обърнато на данъчните облекчения и на вноските във фондовете за социално и пенсионно осигуряване като инстру-

мент за насърчаване на иновативното развитие на МСП в България.

Ежегодната награда "Иновативно предприятие на годината" се присъжда на български предприятия, които са приложили успешно в практиката иновации или научни постижения, рационализирайки методите си на работа и постигайки траен икономически ефект. Преди провеждането на форума панел от изтъкнати специалисти в областта на иновациите и технологиите от промишлената и академичната общност оценява иновационните постижения на състезателите въз основа на задълбочени технологични одити на фирмите.

Наградените за 2006 г. са:

Първа награда "Иновативно предприятие на 2006 г." - почетна статуетка и грамота, в категория "Малко предприятие" (до 50 служители) получи фирма "Сатурн Инженеринг" ООД². С почетна грамота на второ и трето място в същата категория бяха отличени съответно фирмите "Дявач" ЕООД и ЕТ "БОДИ-Д - Добри Добрев".

Наградата "Иновативно предприятие на 2006 г." - почетна статуетка и грамота, в категория "Средно и голямо предприятие" (над 50 служители), получи фирма "Фикосота" ООД. С почетна грамота на второ и трето място в същата категория бяха отличени съответно фирмите "Денима 2001" ООД и "Оптикс" АД.

Специална награда и почетна грамота бе връчена на миналогодишния победител в категория "Иновативно средно и голямо предприятие" - фирма "Дейзи Технолоджи" ООД³, за приемственост и непрекъснатост на иновационния процес.

Сред носителите на тази награда от предходни конкурси се нареждат фирмите "ЕЛТА-Р" СД⁴, "Пойнт Ел - България" ООД⁵ и "Мауер Локинг Системс" ООД⁶.

На форума присъстваха представители на институции на ЕС, на националните и местните власти, на бизнеса, на научни и академични организации, на неправителствени и научно-технически посреднически организации, на образователни институции и на медиите.

Фондация ПИК предприе инициативата "Национален иновационен форум" (НИФ) през 2004 г. като част от дейността ѝ на иновационен център с намерението да насърчи дискусиите по националната иновационна политика и да изведе иновацията на първи план в дневния ред на икономическата политика. Чрез ангажиране на международни докладчици от високо ниво форумът се приема и като механизъм за бенчмаркинг на националното иновационно знание и компетентност с европейските и международните добри практики.

2 www.saturn-engineering.com

3 www.daisytech.com

4 www.elta.bg

5 www.pointl.com

6 www.mauerlocks-bg.com

Иновации.бг 2007

Българската иновационна система в Европейския съюз

Годишен доклад (резюме)

С присъединяването на България към Европейския съюз на 1 януари 2007 г. пред обществото и икономиката на страната се разкриват нови възможности за просперитет и развитие. Първите седем години от членството на България в ЕС ще определят характера на българската иновационна система.

Прилаганата правителствена иновационна политика и финансовите инструменти за нейното изпълнение през периода 2007 - 2013 г. ще имат решаващ ефект върху дългосрочната структура и конкурентоспособността на българската икономика.

Иновации.бг 2007 анализира състоянието на националната иновационна система и прави препоръки за подобряване на иновационния потенциал на българската икономика. Поради важността на финансовите инструменти на ЕС за развитието на иновационния капацитет на България тазгодишният доклад прави преглед на европейската иновационна политика и възможностите, които тя предоставя пред България. Следвайки установената методология от предходното издание, Иновации.бг 2007 анализира динамиката в развитието на националната иновационна система през последната година и възможностите за нейното развитие през 2007 г. на базата на пет групи показатели:

- съвкупен иновационен продукт;
- предприемачество и иновационни мрежи;
- инвестиции и финансиране на иновациите;
- човешки капитал за иновации;
- информационни и комуникационни технологии (ИКТ).

Тази година анализът е обогатен със специален индекс на иновативността на българските предприятия, базиран на резултатите от годишните проучвания на Европейския иновационен център, и с профил на българските иновативни фирми въз основа на панелни данни и по-дълбока статистическа обработка.

Индексът на иновативността на българските предприятия¹ показва, че голяма част от тях (над 65 %) не са въвеждали никакви иновации през последната година. Основната част от българските иновативни предприятия (около 24 % от всички фирми) реализират стойности на индекса под 40, като средният претеглен индекс на иновативност на

българските предприятия за 2006 г. е 10,2. Това е израз на ниската способност за съчетаване на няколко типа иновации и на въвеждането предимно на иновации с ниска степен на новост от българските предприятия (само за фирмата или за националния, но не и за международния пазар). Средната стойност на индекса за иновативните фирми е 56,1. Високоинновативните български фирми, или фирмите, които реализират индекс над средния - 56,1, са под 4 % от всички български предприятия.

През последната година българската икономика подобрява своя **съвкупен иновационен продукт**, като очакванията са възходящата тенденция да се запази и през 2007 г. предвид предстоящото присъединяване на страната към Европейския съюз. Основният двигател е иновационният продукт, но успоредно с него нараства и научният продукт на страната. Повишаването на иновационната и научноизследователската активност все още не е довело до развитие на технологичния продукт, но макар и слаби, вече съществуват признаци за раздвижване и в тази област. Все още обаче, развитието на националната иновационна система е в ранен стадий, което най-ярко проличава от сравнително ниските резултати при съпоставяне със средните равнища в Европейския съюз. Предвижданията за първата година от членството на България в ЕС са за засилване на положителното развитие към разширяване на иновационната активност на предприятията, подобряване на технологичната им обезпеченост и нарастване на научната дейност.

- **Иновационен продукт.** Делът на иновативните предприятия в България постепенно се увеличава, като по последни официални оценки е около 16 % от всички фирми, но все още остава далеч от средното за ЕС равнище. Секторите от икономиката, които са подложени на най-силна международна конкуренция и навлизане на чуждестранни капитали, като финансовото посредничество, компютърните технологии, НИРД, инженерните и консултантските услуги и добивната промишленост, бележат най-голям ръст на иновативните предприятия и относително най-малко изоставане от съответните равнища за ЕС. Обратното важи за регулираните монополи в секторите електроенергия, газ и вода, а също транспорт, складиране и съобщения. Сравнително скромният дял на иновативните предприятия в българската икономика е свързан и с ниската технологична интензивност на националното стопанство - България изостава повече от пет пъти от лидерите

¹ Данните от индекса се различават от официалните данни на българската статистика поради въведената различна методология.

сред новите страни членки (Унгария, Чехия и Естония) по дял на износа на високотехнологични продукти. Българските иновативни фирми са на етап на развитие или оперират на пазари, при които капиталовата интензивност изпреварва иновационната, поради което иновационната им дейност се характеризира, на първо място, със закупуването на машини и оборудване, което се допълва с обучение на персонала. Научноизследователската и развойната дейност идват на второ място, като само 30 % от иновативните (т.е. под 5 % от всички) фирми я споменават като своя иновационна дейност. Обогатяването на асортимента, разширяването на пазара и осигуряването на съответствие с международни стандарти трайно повишават своята тежест като ефект от иновационната дейност за българските иновативни предприятия. Относително най-съществената пречка, която българските иновативни предприятия срещат пред своята иновационна дейност в сравнение с предприятията в ЕС, е липсата на подходящи източници за финансиране.

- **Технологичен продукт.** Технологичният продукт на България е на около 50 % по-ниско равнище, отколкото в страните от ЕС-10. Патентната активност на български изобретатели пред Българското патентно ведомство намалява, но бележи увеличение пред американската и европейската патентна администрация. Броят на защитените патенти обаче остава далеч под средните за ЕС-10 нива, които от своя страна са ниски по международните стандарти. Българските патенти се подават и защитават от индивидуални заявители, което ги прави уязвими от заобикаляне на международния пазар, а икономическият им ефект върху българската икономика не може да бъде значим. Търсенето и предлагането на технологичния пазар в България остават ниски. Защитата на интелектуалната собственост се определя от местните и международните предприятия като незадоволителна, а в сравнение със страните от ЕС-15 тя е около два пъти по-слаба. Въпреки признаците за повишаване на патентната активност на българските изобретатели, ако тя се запази устойчиво на равнища под средните за ЕС-10, България се изправя пред сериозна заплаха да остане извън глобалните технологични потоци и риск от ограничаване на дългосрочния иновационен капацитет.
- **Научен продукт.** През последната година научният продукт на страната отбелязва ръст, но общото му равнище остава под средното за новите страни - членки на ЕС. България продължава да губи позиции по отношение на междуна-

родната известност на научния си продукт. Броят на публикациите и цитатите в международни реферирани журнали на съпоставими страни като Словакия например нараства с по-бързи темпове от българските. Структурата на научния продукт се променя към приложни дисциплини по подобие на структурата на новите страни - членки на ЕС, но с по-бавни темпове. Запазва се висок дялът на фундаменталните науки (химия, физика), докато клиничната медицина (тясно свързана с бързорастящия глобален сектор на биотехнологиите) е застъпена в много по-малка степен в сравнение с ЕС-15 и новите страни членки. Запазването на подобна структура не предполага съществено повишаване на технологичната и иновационната активност на научноизследователския сектор в България. Положителен знак в тази насока е нарастването на дела в публикациите от България на инженерните и технологичните науки до два пъти над този в ЕС-15. Рамковите програми на ЕС оказват съществено влияние върху публикационната активност и структурата на научния продукт в България. С тяхното действие и с подобряването на общото икономическо състояние на страната са свързани и положителните очаквания за развитието на научния продукт през следващите години.

С устойчивия растеж на икономиката през последните години продължава и тенденцията на подобряване на средата за **предприемачество** и бизнес в България. Макроикономическата стабилност в страната създаде необходимите условия за растеж на предприятията и установяването на продуктивни партньорства за иновации. Но пред доброто функциониране на иновационната система остават редица микроикономически пречки, чието премахване ще създаде допълнителна конкурентоспособност на българския бизнес в ЕС. Ако те бъдат бързо и успешно преодолени, очакванията са, че членството на България в ЕС ще доведе до повишаване на иновационното предприемачество.

- **Предприемачество.** Броят на новосъздадените фирми продължава да нараства, но остава под равнището за новите страни - членки на ЕС. Тенденцията за нарастване на дела на малките и средните за сметка на микропредприятията е признак за наличието на условия за фирмен растеж, които ще се подобряват с развитието на финансовите пазари през последните две години и получаването на по-лесен достъп до европейския пазар през 2007 г. Тромавите административни процедури и забавянето на ключови реформи като въвеждането на централен регистър на фирмите са основна пречка пред предприемаческите усилия на българите. В България регистрира-

нето на фирма изисква 2 пъти повече процедури и три пъти повече време, отколкото в съседна Румъния.

- **Иновационни мрежи и източници на информация.** През последната година българските иновативни предприятия разширяват своето сътрудничество при разработването на нови продукти и процеси. Особено силна е тази тенденция при връзките с чуждестранни организации. През 2006 г. делът на предприятията, разработвали иновационен проект с външни организации, се е покачил с 6 п.п. спрямо 2004 г. Той обаче остава с около 7 п.п. под средното за ЕС-15 равнище. Българските иновативни предприятия придават най-голяма важност на разработването на иновационни проекти на своите клиенти и доставчици. През последната година се наблюдава и подобряване на отношението спрямо консултантските организации, което може би е предвестник на по-бързо развитие на индустрията в светлината на присъединяването на страната към ЕС. Интернет остава най-предпочитаният и използван източник на информация на българските предприятия.

Инвестициите в иновации в България остават предимно свързани с трансфера на знание от ЕС чрез преки чуждестранни инвестиции и внос на инвестиционни стоки. Разходите за НИРД са сравнително ниски (0,51 % от БВП), но бележат покачване, което се дължи на увеличени инвестиции от предприятията. Финансовата система на страната се развива бързо, но все още не предлага специфични инструменти за финансиране на иновациите. Очакванията са тенденцията за нарастване на инвестициите в иновации да се запази през следващите няколко години, движена от допълнителното финансиране от фондовете на ЕС и повишаването на активността на частния сектор.

- **Инвестиции в НИРД.** Разходите за НИРД в страната нарастват, но остават около 4 пъти по-ниски от средното за ЕС-15 равнище. Покачването им се дължи предимно на по-високата активност на предприятията и на капиталови разходи. Въпреки това структурата на разходите за НИРД в България се запазва силно дебалансирана. Делът на държавния сектор в тяхното финансиране и изпълнение е два пъти по-висок, отколкото на предприятията и висшето образование. В ЕС-15 на тях се пада под 1/5 от общите разходи за НИРД. Деветдесет процента от разходите за НИРД в България са за текущи нужди, предимно заплати и издръжка на персонал в държавния сектор. Притокът на финансиране на НИРД по линия на европейските фондове ще доведе до покачване на разходите за НИРД, но промяната

в структурата на сектора ще зависи преди всичко от провежданата национална иновационна политика през следващите 2 - 3 години.

- **Международен трансфер на иновации - преки чуждестранни инвестиции.** Притокът на чуждестранни инвестиции се увеличава устойчиво и се запазва като основен източник за технологично обновление на страната. Делът на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в брутокапиталообразуването в България през последните 8 години е около 40 % - два пъти по-висок, отколкото в страните от ЕС-8, а насищането на икономиката с чуждестранни инвестиции остава около 3 пъти по-ниско в сравнение със същата група страни. Най-голям дял от ПЧИ са насочени към най-иновативния сектор в страната - финансовото посредничество, и към складирането, транспорта, съобщенията и сделките с недвижими имоти. Делът на преработващата промишленост намалява, което може да бъде сигнал за влошаване на качествената структура и насищане на способността на икономиката да приема технологични новости. Очакванията ПЧИ да запазят своя ръст през първите години след приемането на страната в ЕС зависят от повишаването на абсорбционната способност на страната чрез европейските фондове.
- **Финансиране на иновациите.** Собствените средства на предприятията се запазват като основен източник за финансиране на тяхната иновационна дейност и през 2006 г., следвани от банките, местните и чуждестранните партньори. Най-голям ръст сред източниците за финансиране спрямо последното издание на Иновации.бг бележат банките и фондовете на ЕС. Очаква се тази тенденция да се засили с приемането на страната в ЕС и с по-нататъшното задълбочаване на финансовото посредничество в икономиката. Специализираните инструменти за финансиране на иновациите като например фондове за рисков капитал на практика са непознати за българските иновативни предприятия. Бурното развитие на местния капиталов пазар от последните 2-3 години, натрупването на средства в дългосрочни финансови инструменти (пенсионни фондове, застрахователни дружества) и навлизането на фондове и опит от ЕС се очаква да доведат до появата на първите национални рискови инструменти през 2007 - 2008 г.

Макар ефектът да е по-трудно измерим, в годините на преход **човешкият капитал** в България претърпя количествена и качествена амортизация, подобна на физическия. Особено силно беше засегната системата на средното образование и на специализираната заетост с НИРД. След 2002 - 2005 г. се наблюда-

ва тенденция на подобряване във всички елементи на образователния продукт и заетостта с изключение на високотехнологичните промишлени производства. Въпреки това тяхното представяне остава под равнището на ЕС-10 и ЕС-25.

- **Научна кариера, заетост в НИРД и високотехнологичните отрасли.** В сравнение с предходното издание на Иновации.бг през тази година се наблюдава първото голямо (ръст от 35 %) увеличение на новопридобилите докторска степен в България. Нараства и заетостта с НИРД, като водещ е секторът на българските предприятия (ръст от 30 % през последните две години). Засилва се специализацията на България в наукоемки високотехнологични услуги, където заетостта остава над средното за ЕС-10 равнище, но се запазва изоставането на страната в областта на високотехнологичните сектори на преработващата промишленост. Въпреки отбелязаните положителни тенденции в динамика равнището на заетост с НИРД и делът на завършилите докторантура в страната остават около два пъти по-ниски, отколкото в страните от ЕС-10, а делът на заетите с НИРД в държавния сектор е диспропорционално по-висок в България, отколкото в ЕС-10 и ЕС-15.
- **Образователно равнище, качество на образователния продукт и обучение през целия живот.** Образователното равнище в страната остава на относително по-ниско равнище в сравнение с ЕС-10 и ЕС-15, особено по отношение на средното образование. При висшето образование се забелязва застой, макар и на относително високо равнище, а в структурно отношение се повишава тежестта на точните и инженерните специалности, което е свързано със и подкрепя технологичното обновление на икономиката на страната. Все още делът на заетите, участващи в продължаващо обучение, е около 9 пъти по-нисък, отколкото в ЕС-15.

Информационните и комуникационните технологии навлизат все по-бързо в българските предприятия, но за момента капацитетът на инсталираните мощности не се използва напълно, особено в микроредприятията от традиционни сектори на икономиката. До голяма степен процесът на въвеждане на ИКТ решения в предприятията е административно-еволюционно обусловен. Очаква се 2007 г. да бъде преломна в развитието и растежа на иновативни онлайн услуги и предприятия.

- **Използване на ИКТ за иновации.** Въпреки че почти всички предприятия в България притежават компютри, повечето от тях ги използват единствено като средство за намаляване на разходите и търсене на информация (60 % от предприятията), но не и за въвеждане на иновативни управ-

ленски и процесни решения (10 %). Най-висока степен на иновативност имат българските предприятия, които използват ИКТ в управлението и маркетинга. През 2007 г. се очаква 90 % от компютрите да имат достъп до интернет, което е важна предпоставка за нарастване на иновативността им.

- **ИКТ като иновативно средство за бизнес.** През 2006 г. все още малка част от българските предприятия имат присъствие в интернет - към второто тримесечие само 1/5 от тях са притежавали функционираща уебстраница. Очакванията са техният дял да нарасне до 50 % от предприятията с над 10 души персонал през 2007 и 2008 г. Основното раздвижване ще бъде на пазара на онлайн услуги, където вече се забелязва навлизане на множество микро- и малки предприятия, които проправят пътя и ще принудят традиционните предприятия да ги последват. Това ще се отрази на нарастване на маркетинговите и организационните иновации.

Предвидените ресурси по линия на Кохезионния и Структурните фондове и националното финансиране за развитие на иновациите и иновационния потенциал на страната за периода 2007 - 2013 г. показват, че България ще разчита основно на европейски средства за развитие на националната си иновационна система. Анализът на разработените към настоящия момент оперативни програми за управление на средствата от ЕС в България показва необходимост от съществено повишаване на 15 административния капацитет и опит в обществените и частния сектор в страната за разработване и изпълнение на проекти в сферата на иновациите и въвеждане на механизми за подобряване на координацията между отделните административни звена, на които е възложено да изпълняват набора от политики, определящи средата за иновации в страната - иновационна политика, предприемачество и МСП, научноизследователска, образователна политика, ИКТ. Постигането на добра координация е необходимо условие за преодоляване на съществуващия дисбаланс между търсенето и предлагането в българската иновационна система. Тя ще позволи на страната да се възползва максимално от пълния набор политики и подкрепящи финансови инструменти на ЕС в областта на иновациите, които включват освен Кохезионния и Структурните фондове и Рамковите програми за изследвания, иновации и конкурентоспособност.

Първите години от членството на България в ЕС ще бъдат решаващи за оформянето на облика и функционалността на националната иновационна система и за дългосрочната структура и конкурентоспособност на българската икономика. Различният опит в догонващото развитие на страни - членки на ЕС, от

предишни разширявания като Гърция, Ирландия, Испания и Португалия показва, че освен началните условия и външните ограничения за успешното интегриране на страните в ЕС от съществено значение са и прилаганите политики. На разположение на България и на останалите страни - нови членки на ЕС, са много по-малко ресурси в сравнение с наличните за страните от предишни разширявания, а предизвикателствата - дистанцията за преодоляване на изоставането, са много по-големи, което налага още по-внимателно приоритизиране и подготовка на националните политики. Във връзка с това и на базата на направения анализ Иновации.бг 2007 прави няколко групи **изводи и препоръки**, които целят да подпомогнат дискусиата за формирането на успешна национална иновационна политика.

Изводи

- Пазарният компонент на българската иновационна система е в начален стадий на развитие: българските предприятия имат ниска степен на иновативност.
- Иновационният и научно-технологичният продукт се развиват структурно независимо един от друг в националната икономика - връзките между тях са слаби.
- Националната иновационна система се оформя и се влияе основно от интегрирането и финансирането в европейските иновационни мрежи и промените в обществената иновационна политика и финансиране.
- Основните възпиращи фактори в развитието на националната иновационна система са липсата на подходящи източници на финансиране (в краткосрочен аспект) и липсата на квалифициран персонал (в дългосрочен).
- Националната иновационна система започва да подобрява своето представяне, което е ясен сигнал, че моментът за (въз)действие в това отношение е настъпил.

Препоръки

- Осигуряване на по-голям политически, административен и финансов ресурс за осъществяване на националната иновационна политика.
- Подобряване на координацията между стратегическите документи, политиките, административните и финансовите инструменти, които влияят върху националната иновационна система.
- По-прецизно насочване и координация на средствата за иновации по Кохезионния и Структурните фондове на ЕС вътре в страната и с други програми на европейско равнище.

Опитът в догонващото икономическо развитие на редица страни в света показва, че основната цел на националната политика по управлението на средствата за иновации, предвидени по Кохезионния и Структурните фондове на ЕС, националния бюджет и Рамковите програми на ЕС, трябва да бъде създаването на „институционални инструменти“, които подобряват:

- „връзките със световната граница на технологично развитие;
- връзките с пазарите (и възискателни, платежоспособни потребители);
- предлагането на необходимите умения, услуги и други входящи ресурси за развитие на иновациите;
- местната иновационна система и мрежи“².

² Fagerberg, J., M. Godinho, Innovation and Catching-up, The Oxford Handbook of Innovation, Oxford University Press, 2005, p. 536.

Годишният доклад е представен от г-н Руслан Стефанов пред участниците в Третия национален иновационен форум (19 декември 2006 г., х-л „Шератон София хотел Балкан“)

Пълният текст на доклада (Adobe PDF, 5.93 MB) можете да намерите на адрес: <http://www.irc.bg/bg/fileSrc.php?id=2038>

Издание можете да получите безплатно на адрес: София, ул. „Александър Жендов“ 5
Фондация „Приложни изследвания и комуникации“

Трети национален конкурс за иновативно предприятие на годината

На 19.12.2006 г. в София **за трета поредна година** в хотел "Шератон София хотел Балкан", зала "Средец", се проведе **Националният иновационен форум, по време на който бяха връчени наградите за иновативно предприятие на годината.**

Тази година конкурсът за иновативно предприятие на годината, организиран от Фондация "Приложни изследвания и комуникации" съвместно с Министерството на икономиката и енергетиката, Мисията на Световната банка, БАН и БСК, привлече различни фирми - както по размер, така и като сфера на дей-

ност. Сред участниците са фирми от секторите "Електротехника", "Химия", "Информационни технологии", "Материали", "Рудодобив", "Машиностроене", "Хранителна и питейна индустрия" и др.

Особено положителен е фактът, че някои кандидати участват с повече от една иновационна разработка, като повечето от тях са новост за българския и дори за световния пазар. Впечатляващ е броят на иновациите, с които фирмите участват тази година в конкурса - 93 на фона на 42 от миналогодишното издание.

Иновативността на кандидатите беше оценена от експертна комисия по набор от критерии на базата на анкетна карта, попълнена от предприятията, участници в конкурса. Подреждането на фирмите според получените общи оценки беше подложено на логически анализ от експертна група.

Десетте фирми, събрали най-високи резултати, бяха посетени от експерти от фондация "Приложни изследвания и комуникации". Жури, съставено от представители на Министерството на икономиката и енергетиката, Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, БАН и Мисията на Световната банка, определи финалистите на заседание, проведено на 14 декември 2006 г.

В челната десетка в категория "Малки предприятия" попаднаха фирмите: "Интерииорпротект" ООД - София, с техните продукти и технологии за огнезащита на дървени и текстилни повърхности; ЕТ "Боди -Д -Добри Добрев" от Пловдив с иновативната си серия козметични продукти; "Росбулинженеринг" - Хасково, с инженеринговата си дейност в производството на индустриална керамика; "Дявач" ЕООД - Нови Искър, които участват с горивни камери с биомаса за отопление, и "Сатурн инженеринг" ООД - София, кандидатствали с иновативна система за запечатване на фолио опаковки.

В раздел "Иновативно средно и голямо предприятие" за приза бяха номинирани фирмите: "Оптикс" АД - Панагюрище, за широката им гама специални оптични продукти, "Видекс" АД - София, за патентованите им взривни системи и продукти, "Фикосота" АД - Шумен, за технология за стъклокерамично покритие за водосъдържатели на бойлери и за модерния им отоплителен битов електроуред "Heat Machine Tesy", "Дейзи Технолоджи" - София, за разработката "Безжичен терминал Daisy Expert" и продукта GPS Bluetooth - Buddy и "Денима 2001" - София, с модерните им осветителни тела и производствени технологии.

Наградите - почетна статуетка и грамота за победителя във всяка от двете категории и почетна грамота за подгласниците, бяха връчени от Негово превъзходителство посланика на Република Финландия в

България, г-н Ямсен, и председателя на Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средните предприятия, г-н Бързашки, по време на Третия национален иновационен форум.

Отличените предприятия

Категория "Иновативно малко предприятие" (персонал под 50 души)

Наградата "Иновативно предприятие на 2006 г." в категория "Иновативно малко предприятие" - почетна статуетка и грамота, получи

САТУРН ИНЖЕНЕРИНГ ООД

В конкурса участва с продукта Cap Seal System - система за безконтактно индукционно запечатване на алуминиево фолио в капачки и тубички за хранително-вкусовата, химическата и фармацевтичната промишленост.

Категория "Иновативно средно и голямо предприятие" (персонал над 50 души)

Наградата "Иновативно предприятие на 2006 г." в категория "Иновативно средно и голямо предприятие" - почетна статуетка и грамота, получи

ФИКОСОТА ООД

В конкурса участва със:

- линия за стъклокерамично покритие на водосъдържателя на обемни бойлери - отоплителен уред "Heat Machine" с търговската марка "Tesy";
- линия за плазмено заваряване на водосъдържателя.

С почетна грамота на второ място в категория "Иновативно средно и голямо предприятие" бе отличена

"ДЕНИМА 2001" ООД

за производството на гама-осветители за улично осветление, прилагайки нови технологии за проектирането и производството на осветителите.

С почетна грамота на трето място в категория "Иновативно средно и голямо предприятие" бе отличен

"ОПТИКС АД"

"Оптикс АД" е отличен с почетна грамота и в Националния конкурс за иновативно предприятие на 2005 г.

Тази година участва с 19 изделия - очила за нощно виждане, нощни бинокли, оптични мерници, мобилни термодивизионни системи, телевизионни камери и др., които са новост за българския пазар.

С почетна грамота специално бе отличен миналогодишният победител в категория "Малко предприятие"

"ДЕЙЗИ ТЕХНОЛОДЖИ" ООД

за разработката на безжичен терминал "Daisy Expert", който е новост за българския пазар, и "GPS Bluetooth", регистриран под търговската марка

"GPS - Buddy". Продуктът е новост за световния пазар.

С почетна грамота на второ място в категорията "Иновативно малко предприятие" бе отличен **"ДЯВАЧ" ЕООД**

за производството на горивни камери с използването на биомаса (дърва за огрев, дървесни пелети и брикети).

С почетна грамота на трето място в категория "Иновативно малко предприятие" бе отличено **ЕТ "БОДИ - Д - Добри Добрев"**

за регенериращата серия козметични продукти с екстракт от южноамериканския чай "Ройбос" "Ройбос стар" и за избелваща серия козметични продукти "Биле-ВА", отличаващи се с уникалността си за българския и световния пазар и клинично доказан ефект.

Каталогът с участниците в конкурса за иновативно предприятие на 2006 г. се издава като специално приложение на настоящия брой на бюлетин "ВЕСТИ".

Пазарен пробив или закономерен резултат от последователна иновационна политика

В края на 2006 г. ръководството на българската компания "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" обяви, че е направен пазарен пробив в Руската федерация, свързан с изпълнението на федералната програма за осигуряване на интернет достъп във всички училища в страната.

За какво всъщност става въпрос?

През 2006 г. руското правителство под личния контрол на президента Путин започна федерална програма, след чието изпълнение в рамките на не повече от три години на всички училища в страната трябва да бъде осигурен качествен интернет достъп. За изпълнението на програмата са осигурени финансови средства, а за главен изпълнител е определено АД "Связинвест" чрез всичките си подразделения (телекомуникационни оператори) в страната.

Мащабите на проекта са изключително големи, тъй като той се изпълнява независимо от всички останали проекти, свързани с осигуряване на универсалната телекомуникационна услуга в страната.

Естествено най-големият проблем е осигуряването на интернет услуги за училищата в селските райони поради слабо развитата телекомуникационна структура.

По информация от открити източници в Руската федерация има около 150 000 села. От тях нетелефонизираните са близо 40 000. Училищата в селските райони надхвърлят цифрата 20 000.

Българската съобщителна промишленост до 1989 г. поддържаше традиционно голям пазар именно в тази част от равнината на телекомуникационната мрежа.

Повечето от селата в Руската федерация са телефонизирани с комутационно оборудване от типа АТСК 50/200 или АТСК 100/2000 българско производство.

За съжаление поради недалновидна политика по време на прехода като краен резултат от извършените реформи в страната отрасълът "Съобщителна промишленост" беше съсипан и огромният руски пазар беше загубен.

Вече не функционират съществувалите по онова време близо 40 завода, три научноизследователски института, двете външнотърговски и инженерингови дружества в рамките на холдинга Инкомс - Телеком. Отрасълът осигуряваше заетост на близо 60 000 души.

В настоящия момент единствената фирма, която реално разработва, произвежда, продава и изпълнява проекти в Руската федерация и въобще зад граница, е СД "ЕЛТА-Р Ченкин и сие".

Всъщност от самото си създаване през 1990 г. фирмата се специализира в разработката на телекомуникационно оборудване за модернизация на теле-

фонната мрежа в селските райони и райони с малка плътност на населението като продължение на българските традиции в това направление.

Няма телекомуникационен оператор в света, който да смята, че инвестициите в тази част на мрежата са печеливши. Повечето от тях твърдят, че изплащане на вложените средства е възможно едва след 20-30 години, поради което те се надяват на финансиране от различни национални социални програми или програми с поделен риск. Така или иначе инвестициите в ниската равнина на мрежата непрекъснато се отлагат.

Кризата в селските телекомуникации в Руската федерация всъщност започна именно когато за решаването на проблемите по информационното осигуряване на селските производители и на населението беше определен телекомуникационният оператор

Апаратура тип ELTA - комплекс за изграждане на цифрови телекомуникационни мрежи в селски и планински райони

"Связинвест", а не традиционно осигуряващият финансиране държавен бюджетен фонд за социално развитие на селата към Министерството на селското стопанство.

Във връзка с това да се извършват целенасочени иновационни дейности за решаването на различни проблеми в селските телекомуникационни мрежи за специалистите в областта на съобщителната промишленост изглежда неразумно или твърде рисковано.

Всичко това обяснява големите трудности, които е преодолявала фирмата "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" от своето създаване досега.

Някои от тях са свързани със следното:

- необходимост от непрекъснато технологично обновление на продуктите, услугите и производствения процес. Така например, както техническият директор на фирмата твърди, за 15 години

три пъти се е променила технологията на комутиация (аналогова, цифрова, пакетна);

- необходимост да се осъществява непрекъсната техническа и технологична поддръжка на клиентите, което представлява голямо натоварване на развойния потенциал на фирмата, а това от своя страна гарантира и осигурява една дългосрочна работа в сътрудничество с клиента;
- необходимост от извършване на непрекъснати дейности, свързани с тестове и провеждане на сертификационни дейности за всеки нов продукт и за всеки нов пазар;
- необходимост от поддържане на търговски и инженерингови структури във всяка държава, за която е осигурен дори минимален пазар;
- необходимост да се удовлетворяват специфични изисквания за всеки телекомуникационен оператор;
- необходимост от непрекъснато осигуряване на нови източници на финансиране;
- необходимост от набиране на нови кадри и провеждане на непрекъснат учебен процес и др.

В крайна сметка "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" в настоящия момент предлага на пазара голям комплекс от оборудване, чрез което по най-икономичен начин може да се извърши модернизация на телекомуникационната мрежа на определен район.

Обикновено фирмата изпълнява своите проекти "под ключ", което включва: изследване на района, проектиране, доставка, строителство и монтаж, включване в експлоатация, обучение на персонала на клиента, поддръжка в гаранционен и извънгаранционен срок за целия жизнен цикъл на системата.

В Руската федерация "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" е единствената фирма, която използва този комплексен подход, а резултатите от строителството и експлоатацията на обектите вече доказват неговата ефективност.

Начинът на работа на фирмата и иновативният ѝ подход, подчинен на ясна техническа политика и пазарна стратегия, беше оценен през 2005 г. чрез връчването на националния приз за най-иновативно предприятие за годината.

През 2006 г., използвайки познанията си в ниската равнина на телекомуникационната мрежа на Руската федерация, в съкратени срокове беше извършена модернизация на съществуващо оборудване, допълнително беше разработено ново специфично оборудване, за да може да се решат голяма част от проблемите на селските мрежи, затрудняващи осигуряването на интернет достъп до селските училища.

В края на годината "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" завърши пилотни проекти "под ключ" в Кировския филиал на

Волга Телеком и Костромския филиал на Център Телеком. Беше осигурен интернет достъп до 128 училища в Кировска област и 98 училища в Костромска област.

Резултатите са оценени положително, поради което освен разширяване на работата в горните две области е предложено изпълнението на нови договори за Калужка, Ярославска и Ивановска област и Република Мариел.

Интерес вече са заявили телекомуникационните оператори в Република Молдова, Армения, Азербайджан и Казахстан.

Ръководството на фирмата се надява, че и в България БТК АД ще прояви интерес към подобни проекти в селските райони, още повече, че за над 1000 села през 2003 г. "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" е изпълнила проект, чрез който те са подготвени за пълна цифровизация. Сега "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" може да гарантира осигуряването и на интернет свързаността.

Председателят на Държавната агенция за информационни технологии и комуникации Пламен Вачков връчва отличието на Атанас Ченкин - президент на ЕЛТА-Р

В заключение смея да твърдя, че "ЕЛТА-Р Ченкин и сие" е пример за това, как търпението, последователността в действията и волята за провеждане непрекъсната политика на иновации в един момент могат да доведат до увеличаване на пазарния дял или до пазарен пробив, което в условията на сегашната икономическа ситуация в страната трябва да се счита за голям успех и пример за подражание.

Създаването на Национален иновационен фонд и очакваното разпределение на средства по структурните фондове от Европейския съюз могат да бъдат глътка въздух за иновативните фирми и да стимулират процесите на провеждане на научноизследователска и развойна дейност.

За да се ускорят темповете на развитието на икономиката на страната обаче, трябва да се преразгледа работата на държавната администрация по отношение на стимулирането на иновационната дейност на малките и средните предприятия.

Материалът е предоставен от проф. Борис Йовчев, научен секретар на "ЕЛТА-Р Ченкин и сие".

Промени в българското законодателство в областта на индустриалната собственост във връзка с присъединяването на страната ни към ЕС

Мирчо Мирчев, Вася Германова

Представители по индустриална собственост пред Патентното ведомство на Р България и пред Европейското патентно ведомство

Икономическото и технологичното развитие на всяка страна не би могло да се осъществи без всеотстранното използване на системата за защита на индустриалната собственост. Подобряването на качеството на индустриалното производство е свързано с капиталовложения в научноизследователска и развойна дейност, подпомагаща въвеждането на повече иновации. Средствата и усилията, вложени в този процес, не биха били икономически оправдани, ако не съществуваше сигурността, предоставяна от **законите за защита на индустриалната собственост**. Бизнесът, който иска да се развива в съвременния глобален икономически ред и да бъде конкурентоспособен, не би могъл да осъществи това, ако не е въплътил в себе си до голяма степен наука, ако не създава и реализира технологични и продуктови иновации. Иновациите допринасят за нарастване на добавената стойност в икономиката и създават конкурентоспособността. А само конкурентоспособните фирми, т.е. създаващите и ползващите иновации, ще устоят на натиска на европейските пазарни сили. Прилагането на изобретения в производствените процеси и крайните продукти е вид реализация на иновацията. Иновацията е съвкупност от дейности, свързани със създаването на ново знание и неговата трансформация в продукт или услуга за обществото. Именно **закрилата, предлагана от законите за индустриалната собственост, води до появата на повече иновации и оттам до просперитет**. В условията на икономика, във все по-голяма степен основаваща се на знанията, индустриалната собственост играе изключително важна роля и при дейностите по реализация, ефективно планиране и вземане на решения от бизнеса. Използването в широк аспект на индустриалната собственост от фирмите позволява получаването на по-големи печалби от тяхната иновационна дейност. Опирайки се на защитата на индустриалната собственост, фирмите имат възможност да възстановят разходите, вложени в изследователска дейност за тяхното развитие. Системата за защита на индустриалната собственост стимулира и последващото развитие чрез насочване към нови алтернативни на съществуващите вече решения на конкурентите. Защитата на индустриалната собственост е инструмент за икономическа политика за стимулиране на риска при инвестиране в нови технологии и продукти. Предоставянето на права върху обектите на индустриалната собственост подпомага и привличането на чужд опит и умения в местната

икономика. Защитата на индустриалната собственост е в основата на успешния трансфер на технологии.

Освен **изобретенията** важна роля за развитието на бизнеса играят и другите обекти на индустриалната собственост като **марките** и **промишления дизайн**. Дизайнът увеличава пазарната стойност на продукта и спомага за търговската му реализация. Марката пък е своеобразен критерий за ниво и качество, с които потребителите свързват определени стоки и услуги, като освен рекламната си функция тя допринася и за подобряване на пазарните позиции.

Ето защо **конкурентоспособното икономическо развитие, гарантиращо добри позиции в условията на пазарните сили, действащи в Европейския съюз, не би могло да се осъществи без използване на системата на индустриалната собственост и познаване на законодателството в тази област**.

Основните национални закони в областта на индустриалната собственост са:

- **Закон за патентите и регистрацията на полезните модели;**
- **Закон за марките и географските означения;**
- **Закон за промишления дизайн;**
- **Закон за топологията на интегралните схеми;**
- **Закон за закрила на новите сортове растения и породи животни.**

Сближаването на законодателството в тази област със законодателството на Европейската общност е международно правно задължение на България по силата на Европейското споразумение за асоцииране. Съгласно неговите разпоредби страната ни трябваше да постигне съответствие на своето национално законодателство с правото на Общността, необходимо за приемането ни като пълноправен член на Европейския съюз.

От 06.10.2006 г. влязоха в сила измененията в Закона за марките и географските означения и Закона за промишления дизайн, а от 09.11.2006 г. - измененията в Закона за патентите, чието **ново название** става **Закон за патентите и регистрацията на полезните модели**.

Изменения и допълнения в Закона за патентите

С приемането на измененията и допълненията на Закона за патентите приключи процесът на хармонизация на националното законодателство с правото на Общността в тази област. Законът е в съответ-

ствие с Директива 98/44/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 1998 г. относно правната закрила на биотехнологичните изобретения, с Регламент № 1768/92 на Съвета от 18 юни 1992 г. за създаването на сертификат за допълнителна закрила на медицински продукти, с Регламент № 1610/96 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 1996 г. относно създаването на сертификат за допълнителна закрила на продуктите за растителна защита, с Директива 2001/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за Кодекс на Общността по отношение на лекарствените продукти за хуманна употреба, с Директива 2004/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за прилагането на правата на интелектуалната собственост и с Регламент 1383/2003/ЕС на Съвета.

В Закона за изменение и допълнение на Закона за патентите са включени и **текстове, които имплементират разпоредби от Договора за присъединяване на Р България към Европейския съюз и са свързани със сертификатите за допълнителна закрила и изчерпването на правата.**

Измененията и допълненията в Закона за патентите, публикувани в ДВ, бр. 64 от 8.08.2006 г., обхващат главно следните основни аспекти:

1. В закона са разписани правни норми, регламентиращи за първи път **закрилата на биотехнологичните изобретения.** По смисъла на този закон биологичен материал е всеки материал, съдържащ генетична информация, способен да се самовъзпроизвежда или да бъде възпроизведен в биологична система. По същество биологичният процес е определен като процес за производство на растения или животни, ако се състои изцяло от естествени явления като кръстосване или подбор. Микробиологичният процес пък се определя като процес, който включва или води до получаване на биологичен материал.

Ново в закона е приемането за патентоспособност на биотехнологични изобретения, отнасящи се до продукт, състоящ се или съдържащ биологичен материал, а също и до методи, чрез които се получава, обработва или използва такъв материал. Обект на патентоспособно изобретение може да бъде и биологичен материал, който е изолиран от естествената му среда или е получен чрез технически процес, дори ако преди това се е срещал в природата. Патентоспособни могат да бъдат и изобретения, отнасящи се до растения или породи животни само ако техническото изпълнение на изобретението не е сведено до определен сорт растение или порода животно.

В закона е посочено, че **човешкото тяло** на различните етапи от неговото образуване и развитие, а също и простото откриване на един от неговите елементи, включително последователността или частичната последователност на ген, не може да бъде прието за патентоспособно изобретение. Но елемент,

изолиран от човешкото тяло или получен по друг начин чрез технически процес, включително и последователност на ген, може да бъде патентоспособно изобретение, дори ако неговата структура е идентична със структурата на естествен елемент.

Детайлизирани са **изключенията от патентоспособност**, като тук са включени и **методите за клониране на хора**, използването на **човешки ембриони** за промишлени или търговски цели, както и **методите за модифициране на генетична идентичност** на животни, когато това би им причинило страдания и няма съществена медицинска полза за хора и животни.

Регламентирани са също и подробни изисквания към съдържанието на заявката за патент за биотехнологичните изобретения. Когато изобретението се отнася до биологичен материал, до който няма публичен достъп и не може да бъде описан достатъчно ясно в заявката, описанието трябва да съдържа данните за депозиране на биологичния материал. Необходимо е да се посочи международният орган, където е депозиран биологичният материал, като това депозиране трябва да е извършено не по-късно от датата на приоритета на заявката. Ако депозирането е направено извън страната ни, заявителят трябва да направи депозит на този материал и в Националната банка за промишлени микроорганизми и клетъчни култури в тримесечен срок след публикацията на заявката за патент. Ако биологичният материал в тази банка загуби своята жизнеспособност, заявителят трябва да направи нов депозит.

Когато изобретението се отнася до последователност или частична последователност на ген, в заявката за патент трябва да бъде разкрита промишлената приложимост на тази последователност.

Новост в Закона за патентите и регистрацията на полезните модели е и формулирането на съдържанието на изключителното право върху биотехнологичните изобретения. Патентната закрила на биологичен материал със специфични качества обхваща всеки биологичен материал, извлечен от него посредством размножаване или мултиплициране в друга форма със същите качества. Когато изобретението се отнася до метод за производство на биологичен материал със специфични качества, предоставената закрила с патент обхваща биологичен материал, директно получен чрез този метод, както и всеки друг извлечен от последния посредством размножаване или мултиплициране във форма, имаща същите качества. Предвидено е патентната закрила на продукт, съдържащ или състоящ се от генетична информация, да обхваща всеки материал, в който е включен продуктът и в който се съдържа и функционира генетичната информация.

2. В Закона за патентите и регистрацията на полезните модели е регламентирано, че **от датата на присъединяване на Р България към Европейския**

съюз ще се предоставя допълнителна закрила чрез Сертификат за допълнителна закрила на продукти и средства, защитени с патент при условията и реда, предвидени в Регламент № 1768/92/ЕЕС и № 1610/96/ЕС на Европейския парламент и Съвета. Издаването на сертификатите е обосновано от по-дългия срок, необходим на производителите на лекарствени средства и средства за растителна защита за пускане на пазара, обусловен от задължителното извършване на клинични изпитания и тестове, с което значително се намалява срокът, през който може да се използва защитеното с патент изобретение. Въвеждането на сертификат за допълнителна закрила обуславя и измененията на досегашния ред, регламентиран в § 4 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за патентите.

За всеки лекарствен продукт, както и за всеки продукт за растителна защита, които са защитени с действащи основни патенти и за които първото разрешение за пускането им на пазара като лекарствен продукт, съответно като продукт за растителна защита, е получено след 1 януари 2000 г., може да се издаде Сертификат за допълнителна закрила в Р България, при условие че молбата за сертификат е подадена в 6-месечен срок от датата на присъединяване на Р България към Европейския съюз. За лекарствен продукт се определя всяко вещество или комбинация, представени като притежаващи лечебни или профилактични свойства по отношение на болести при човека или животните; всяко вещество или състав, които могат да се предписват на човек или на животните с цел да се постави медицинска диагноза или да се възстановят, коригират или променят физиологичните функции на човека или на животните. По смисъла на новата глава 6 "б" на закона "продукт" е активната съставка или комбинация от активни съставки на лекарствен продукт, а под "основен патент" се разбира патент, който закриля такъв продукт или процеса на получаване или приложението на продукта, който е посочен от притежателя за целите на процедурата за получаване на сертификат.

Към датата на подаване на заявката за сертификат трябва да бъдат изпълнени следните **условия, необходими за получаването на сертификата:**

- продуктът да е защитен с основен патент;
- да има валидно разрешително за пускане на пазара на продукта в качеството на лекарствен продукт;
- продуктът да не е бил преди това предмет на сертификат;
- разрешителното да е първо разрешително за пускане на пазара на продукта в качеството на лекарствен продукт.

Сертификатът предоставя същите права, както правата, предоставени от основния патент, и е обект на същите ограничения. Сертификатът се издава на собственика на основния патент или на негов правоприменник. Той влиза в действие след изтичане на установения срок на основния патент. С получаването на сертификат срокът на закрила на изобретението може да се увеличи максимум с пет години.

Срокът на действие на сертификата се определя като равен на броя на годините от датата на заявяване на основния патент до датата на първото разрешение за пускане на пазара на Европейската общност, намален с пет години, като този срок не може да бъде по-дълъг от пет години.

За първи път подобна възможност за продължаване на действието на патентите за лекарствени продукти е въведена в САЩ през 1984 г., последвана от Япония през 1988 г. В Европа Франция и Италия са тези, които през 1990 г. въвеждат в своите законодателства сертификатите за допълнителната защита. През 1992 г. ЕО приема Регламент 1768/92 за създаването на сертификатите за допълнителна закрила на медицинските продукти.

3. Балансът между интересите на научноизследователските компании и генеричните фирми бе установен с приета от Европейския парламент Резолюция за насоките на индустриалната политика за фармацевтичния сектор в Европейската общност. В Резолюцията е отбелязано, че за да се осигури **конкурентоспособност на фармацевтичния сектор на ЕС на международния пазар**, трябва да се предприемат мерки, които да позволят на фармацевтичните компании да извършват експериментални изследвания, необходими за регистрацията на генеричните продукти, така че веднага след изтичане на срока на действие на патента и на допълнителната защита да се появят на пазара.

В Закона за патентите, в сила от 1999 г., регламентацията на чл. 20, т. 2 позволяваше действия, които попадат в обхвата на издаден патент, да не се определят като нарушение, в случай че са извършени за експериментални или научноизследователски цели. Тази разпоредба в повечето случаи се тълкува и прилага ограничително, като отнасяща се за **академични експерименти** и изследвания и неотнасяща се до експерименти с **търговска цел**. Предвид на това експерименти с цел получаване на регистрация и предлагане на пазара на даден лекарствен генеричен продукт се определят като нарушение на патента. По данни на фармацевтичната индустрия **технологичният период за разработка, изпитания и регистрация на генеричен продукт обикновено отнема от 20 до 26 месеца**. Това във фармацевтичния сектор води до:

- фактическо удължаване на пазарната закрила на фармацевтичните продукти извън периода на защита, предоставена с издадения патент, като

действителният период на удължаване е в зависимост от времето, необходимо за пазарната реализация на продукта, по-специално времето за регистрация и предлагане на пазара на даден генеричен продукт;

- дисхармония и дисбаланс на международния пазар на фармацевтични продукти, като генеричните компании се насочват извън страни на регистрация на продуктите им.

Във водещи страни като САЩ (Hatch - Waxman Act от 1984 г.) и Канада, а впоследствие и в Япония с оглед осигуряването на баланса между патентната закрила и пазарната реализация на генерични фармацевтични продукти са предвидени и се прилагат регламентации, включително и т.нар. **"Bolar"** клауза, позволяващи на генеричната фармацевтична индустрия да извършва като **нетърговски проучвания и експерименти необходимите тестове за регистрация и получаване на разрешение преди изтичане на срока на действие на патента.**

С изменението на Директива 2001/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета чрез Директивата 2004/48/ЕС относно прилагането на правата на интелектуалната собственост провеждането на необходимите изследвания и тестове, отнасящи се до пускане на пазара на генерични лекарствени и ветеринаромедицински продукти и последващи практически изисквания, не се счита като нарушение на права, предоставени с патент, или чрез сертификат за допълнителна закрила. Тази разпоредба вече е намерила приложение в националните законодателства на много страни - членки на Европейския съюз, например Германия, Финландия, Швеция, Австрия, Гърция, Унгария, Италия, Ирландия, Полша, Португалия, Испания и др.

В България с приемането на измененията и допълненията на Закона за патентите тази т.нар. **"Bolar"** разпоредба е въведена в новия **Закон за патентите и регистрацията на полезните модели.** Добавената нова т. 7 на чл. 20 изрично регламентира, че действието на патент не се разпростира върху провеждане на необходими изследвания и изпитания с цел подаването на заявление за разрешение за пускане на пазара на генеричен лекарствен продукт за хуманна употреба или на генеричен ветеринаромедицински продукт, както и върху всякакво друго действие, свързано с последващи практически изисквания във връзка с подаване на заявлението. При това съгласно § 80 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за патентите **от датата на присъединяване на Р България към Европейския съюз тази разпоредба ще се прилага и по отношение на заявление за разрешение за пускането на пазара във всяка държава - членка на Европейския съюз**

или на европейското икономическо пространство. Европейското икономическо пространство обхваща страните - членки на ЕС, и три страни - членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ/ ЕФТА) - Норвегия, Лихтенщайн и Исландия.

Българската генерична фармацевтика получава възможност да се извършват тестове и експерименти на продукти преди изтичане действието на патента за оригиналния продукт. По този начин аналогът на даден медикамент ще излезе на пазара веднага след изтичане на срока на защита с патента, като се спестяват няколко години, необходими за извършване на фармакологични, клинични и токсикологични изпитвания и преминаването през сложни административни процедури за регистрация. Така изменението на Закона за патентите чрез добавянето на т. 7 към чл. 20 по своята същност подпомага преобразуването на изключителните монополни права върху лекарствените средства, обект на патент, в обществено достояние и ползване.

4. Регламентирано е **изчерпването на правата, предоставени с патент, на пазара на територията на европейското икономическо пространство, като тази регламентация влиза в сила от датата на присъединяване на Р България към Европейския съюз.** Изключителното право върху изобретението, предоставено с патент, не се разпростира върху действия със защитения с патент продукт, който е бил пуснат на пазара на територията на европейското икономическо пространство от притежателя или с негово съгласие.

Предходната редакция на чл. 20а установяваше режим на изчерпване на територията на Р България, което по своята същност предоставяше свободна търговия с продукти, обект на закрила с патент, пуснати на вътрешния пазар на страната.

С промяната на този член всяка стока, върху която има установени монополни права с патент, може да се продава в която и да е страна - членка на европейското икономическо пространство, след като веднъж е предложена на пазара в страна в рамките на единния пазар. **Тази разпоредба отговаря на нуждите от по-нататъшно интегриране на единния пазар, част от който ще бъде и Р България.**

Важен аспект на тази разпоредба е, че изчерпването на правата се отнася до действия със защитен с патент продукт, който е пуснат на пазара от притежателя на патента или с негово съгласие. Следователно **пуснатият на пазара на Общността продукт от нарушител на патента не води до изчерпване на правата на патентоприитежателя.**

По своята същност режимът на изчерпване в Общността е естествен елемент от единния пазар, в който пречките за свободно движение на стоки и хора са отстранени и икономиките на държавите членки се припокриват. Този режим осигурява и гаранция за

производителите и търговците във връзка с инвестициите им в научните изследвания и разработването на нови продукти. **Така целта на въведения с измененията на закона режим е да предотврати всякакви пречки за интегриране на пазара, включително пречките за свободата на потребителите да купуват това, което искат, там, където поискат в Общността.**

Съгласно следващите разпоредби на чл. 20а се регламентира изчерпване на правата върху специфични продукти - биологичен материал, животни, растения. Съгласно тази регламентация закрилата с патент не се разпростира върху:

- биологичен материал, получен чрез размножаване или мултиплициране на биологичен материал, пуснат на пазара от притежател на патент или с негово съгласие;

- търговията с растителен размножителен материал, извършена от притежателя на патент или с негово съгласие, като тази търговия включва по същество разрешение за земеделския производител да използва продукта от своята реколта за размножаване или мултиплициране;
- търговията на животни за разплод или друг животински репродуктивен материал, извършена от патентоприетател или с негово съгласие, като продажбата включва и разрешение за земеделския производител да използва животното или друг животински репродуктивен материал за целите на неговата селскостопанска дейност.

Редът за прилагане на тези разпоредби, по-конкретно търговията на животни за разплод или друг животински репродуктивен материал, както и на растителен размножителен материал, се регламентира от министъра на земеделието и горите.

[Продължава в следващия брой](#)

Очаквайте в следващия брой!

През втората половина на 2006 г. фондация "Приложни изследвания и комуникации" взе участие в изготвянето на **Годишен доклад за състоянието и развитието на националната политика в областта на иновациите - 2006 година.**

Докладът беше разработен в сътрудничество със социологическа агенция "Витоша Рисърч", фондация "Приложни изследвания и комуникации", Българската браншова камара по машиностроене и ДМТ "Продукт" по поръчка на Министерството на икономиката и енергетиката.

В доклада се прави преглед на основните структурни звена на националната иновационна система и е проследено въздействието на националната иновационна политика върху тяхното функциониране и взаимодействие. Той е структуриран в 10 глави, които анализират функционирането на иновационната система, нормативната база за иновации, финансовите инструменти за подкрепа на иновационната активност, източниците на иновации, човешките ресурси, иновативните предприятия, международното и регионалното сътрудничество и иновационната активност в страната в сравнение със страните от ЕС.

Докладът завършва с анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред националната иновационна система, на базата на който са изведени изводи и препоръки за конкретни мерки за реализиране на Националната иновационна стратегия през 2007 г. Разработен е и иновационен профил на сектор "Машиностроене".

По-подробно представяне на доклада ще бъде направено в следващия брой на бюлетина.

Избрани оферти (Technology Offers), получени чрез мрежата от иновационни центрове

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на технологията, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg, maria.alexandrova@online.bg.

Generation of "white biotechnology" alternatives to traditional biocompound chemical synthesis

Reference number 06 ES CACI OF8H

Deadline 01 May 2007

Abstract A Catalan company has developed a product that s alternatives, based on biotechnological processes, to traditional chemical synthesis. Partial or total substitution of traditional steps in the manufacturing of chemicals may lead to more efficient utilisation of energy and materials. The product developed s many possibilities of customisation to the needs of the client. The client is seeking partners with whom to reach to manufacturing agreements.

Collaboration Type Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Wear-resistant coatings replace gold on electrical contacts

Reference number 05 SE CSAA OCFJ

Deadline 01 May 2007

Abstract A Swedish SME has developed a new concept for demanding electrical contact applications. The novel coating s a superior combination of low contact resistance and resistance to oxidation, wear, friction and chemical ageing. Thereby, gold can be replaced by a material that costs a fraction. The Swedish SME are looking for technical cooperation and license agreement with electrical contact producers.

Collaboration Type Technical Co-operation; License Agreement

High-pressure gas plant equipment and installation services

Reference number ACREO-TO/LB07-elajogas

Deadline 01 May 2007

Abstract A Swedish SME has developed technology and products for use in high-pressure (up to 200 bars) natural gas applications. Also, a solid record from nuclear power plant installations, e.g. maintenance and manufacturing of stainless steel components, exists. The company now wants to extend its services into related areas, e.g. MR-stations for natural gas, LPG and LNG systems, biogas systems or safety-critical industrial gas installations. Partners for commercial co-operation are of interest.

Collaboration Type Joint Venture Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Spectrometer based on an acoustic-optical tuneable filter

Reference number 06 BE FLIW OFGV

Deadline 01 May 2007

Abstract In the framework of a space project, in coop. with BIRA (Belgian Institute for Space Aeronomy), a Flemish company has performed several studies & development projects concerning a spectrometer based on an acoustic-optical tuneable filter. The company is looking for partners interested in developing a new application of this type of tuneable spectrometer for applications on earth. Technical assistance could consist of consultancy on adapting and using the spectrometer for a specific application.

Collaboration Type Joint further development; Testing of new applications; Adaptation to specific needs

Automated machine for automatic sorting of recycling materials

Reference number 05 ES CACI OCAT

Deadline 01 May 2007

Abstract A Spanish SME in the machine vision and robotics sector has developed a new machine to sort recycling out with an innovative machine vision system that allows a higher degree of separation than other technologies commonly used. This industrial machine will allow more cost efficiency due to its greater precision. This company is looking for industrial partners in this venture.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

Innovative Functional Systems for Processed Meat Products

Reference number 06 ES CACI OF8M

Deadline 01 May 2007

Abstract A multinational company with a branch in Catalonia has developed an innovative system to maximise quality for processed meat products and is based on alginate meat binding. Such products include formed meat, 'traditional' cooked, processed meat products, emulsified meat products or whole muscle products. They are seeking partners for technical cooperation agreements.

Collaboration Type Adaptation to specific needs

Solid State Liquid Level Sensor**Reference number** 05 GB EAST 0C2I**Deadline** 01 May 2007**Abstract** A UK company has developed a continuous liquid level sensor based on a total internal reflection principle for industrial applications (e.g. automotive, HVAC, food & drink, oil, water). The robust and accurate technology uses vertical arrays of LEDs and Opto Sensors located within a clear solid probe that can detect the liquid level along its entire length. The smooth sensors are modular, low power, easy-to-clean and need no calibration. The company is seeking industrial partners.**Collaboration Type** License Agreement; Joint further development; Testing of new applications; Adaptation to specific needs; Technical consultancy; Quality control**Enterprise management tool for textile operations****Reference number** 06 TR TEEU 0F8B**Deadline** 01 May 2007**Abstract** A software company from Turkey has developed a software product that provides a strategic management tool in the textile industry (yarn, knitting, weaving and dyeing). The product is multifunctional and is useful at different stages of textile production and acts as an entire solution system. It helps the user for easy monitoring of orders and planning workstations, following processes, cost management, etc. The company is looking for a commercial or license agreement or technical cooperation.**Collaboration Type** License Agreement**Bluetooth enabled mobile marketing solution****Reference number** 06 IE IEEI 0F8K**Deadline** 02 May 2007**Abstract** Small Irish company have developed a unique method of marketing direct to mobile phones utilising Bluetooth technology. It provides an easy to use graphical interface for retailers to reach out to their potential customer base who are passing their immediate vicinity. Company is looking for a licensing arrangement with a suitable partner.**Collaboration Type** License Agreement**A new procedure to obtain and insolate novel ecological herbicides from natural sources****Reference number** 06 ES SSCT 0F9I**Deadline** 03 May 2007**Abstract** An Andalusian research group has developed a new procedure to isolate and carry out the synthesis of novel natural herbicides to be employed in the control of a wide variety of plants. The best advantage is its low environmental contact and that the isolation and synthesis of this kind of compounds has not been described. They are looking for license agreement or technical co-operation.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License Agreement**Photovoltaic Solar Cells Not Based On Silicon Technology And Availability****Reference number** 06 ES SSCT 0F9D**Deadline** 04 May 2007**Abstract** A cooperative research group of two Andalusian universities has developed a new method for dye-sensitised solar cells that do not require silicon as building material. The best advantages are its low cost and easy use to improve the efficiency of traditional methods used until now. They are looking for technical co-operation.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Financial Resources**Fire-resistant and thermal insulation materials based on a new hydraulic binder****Reference number** 06 BE BIRC 0F9M**Deadline** 04 May 2007**Abstract** A Belgian company s a large panel of solutions against fire, made from an innovative binder that confers very high performances to the materials. Their formulations are suitable for all construction techniques. The company is looking for manufacturer companies interested in using this compound in their own products. Several cooperation formulas are sought.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement**Transformation enterprise model to increase the competitiveness of the company****Reference number** 06 ES MADG 0F9N**Deadline** 04 May 2007**Abstract** A Spanish researcher has developed an enterprise transformation model to increase a company's competitiveness. This allows to evaluate the company's forwardness, to prioritise actions in the different activities in the value chain in order to adapt the enterprise model and to identify the functions where the authentic competitive advantages of the company reside in order to concentrate on them. The researcher looks for commercial agreement with technical assistance and license agreement.**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Process of activities integration for the establishment of electronic commerce and sale remote channels**Reference number** 06 ES MADG 0F9P**Deadline** 04 May 2007**Abstract** A Spanish researcher has developed a technology consisting of an activities integration process for the establishment of electronic commerce & sales remote channels. In this process all the activities are integrated in a coherent form, such as the management of databases, making of supplies, communication & sizing of the client attention services, with feedback processes for continuous improvement of the results. He looks for license & commercial agreements with technical assistance.**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**A powerful diagnostic data acquisition, transmission and analysis tools for software and systems analysis****Reference number** 05 GB NMCB 0CER**Deadline** 05 May 2007**Abstract** A UK IT-based SME has developed a powerful software de-bugging and live system fault analysis tool for software engineers, which can capture a previously impossible range of diagnostic data and deliver it in real time to analysts anywhere in the world without significantly reducing the target's operational capacity. A license agreement or development financing is sought with companies wanting to integrate it into their developments or assist in bringing the product to the market.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Financial Resources**An Internet-based remote interactive video and document exchange system designed to operate around a call-centre-based concept****Reference number** CBE/TO/041**Deadline** 07 May 2007**Abstract** A UK software SME has developed a unique combination of real-time video conferencing, biometrics verification and on-line electronic document exchange to enable citizens to access public services from the local community. It is looking to extend the scope of this product for use by groups of technologically and socially disenfranchised people to provide easy access to local, regional and central government support services through development with local or regional public bodies in Europe.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**A solution that allows the extraction of information from an integrated informational system and displays it on a mobile phone screen****Reference number** 06 RO RIAP 0FA8**Deadline** 08 May 2007**Abstract** A Romanian ICT company has developed a solution that allows the extraction of information from an integrated informational system and displays it on a mobile phone. Main advantage: a new and efficient system that enables real-time access, from any location, on mobile/smartphones devices, to relevant information. The company is looking for all kinds of firms wanting to use such a feature for a commercial agreement or software companies for a license agreement (distribution, installation, training).**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Low Temperature Conversion (LTC) - a revolutionary energy and fuel production process from organic wastes, biomass or brown coal****Reference number** 06 AT ATCA 0FAS**Deadline** 10 May 2007**Abstract** An Austrian SME has developed a patented process for converting waste materials like used tyres, sewage sludge, household waste or differently brown-coal by thermo catalytic decomposition into biogas or biofuel with very high energy density. The process is characterised by enormous flexibility concerning input and output materials, low working temperatures, and no toxic gases or hazardous waste arising. Partners in energy and waste business are sought for licensing, production or distribution.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License Agreement**Method to break down organic compounds present in industrial effluents using enzymatic reactors and the application thereof in discoloration of industrial dyes****Reference number** 06 ES NWC1 0FAD**Deadline** 09 May 2007**Abstract** A Spanish university from the north west of Spain has developed a new method to break down organic compounds present in industrial effluents and its application in the discoloration of industrial dyes using free or immobilised manganese peroxidase in enzymatic reactors operating in a discontinuous, semi-continuous or continuous manner. The university is looking for any type of collaboration.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Advanced building materials obtained by geopolymerisation

Reference number 06 GR IHCR 0F96

Deadline 04 May 2007

Abstract A Greek technical university has developed an innovative technology for production of high-added-value products by geopolymerisation of aluminosilicate solids, materials and industrial wastes. The university now seeks partners for technical co-operation, license or those interested in purchasing the know-how.

Collaboration Type Technical Co-operation; License Agreement; Financial Resources

Automatic system for managing stock by means of radio frequency chips (tags)

Reference number 05 ES SEIF 0CJK

Deadline 05 May 2007

Abstract A furniture technological centre that is situated in the north of the Region of Murcia has developed an automatic system to manage the stock of rolls for the upholstery industry (and for all kinds of stocks). The system is able to solve this problem by using a radio frequency chip (TAG). This centre s the know-how with technical assistance for implementing this technology, including engineering and training.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

New materials for building and infrastructure industry based on recycled waste

Reference number 06 BE BIRC 0F9W

Deadline 05 May 2007

Abstract A Belgian company s a wide range of applications (bricks, panels, etc.) made of recycled waste. Their formulations are suitable for all construction techniques (injection, projection, moulding, prefabrication, finished products, etc.) and an economic and environmental solution for recycling of numerous wastes. The company would like to collaborate with any waste producers interested in valorisation of their waste. Several cooperation formulas are sought.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint Venture Agreement

3D skin imaging

Reference number 04 IL ILMA 0AR1

Deadline 08 May 2007

Abstract An Israeli SME has developed a prototype of a camera to monitor potentially cancerous moles. This new camera will be used as a tool for following up and accurately comparing the current and previously suspected mole images. Partners from the medical devices industry are being sought for its development into a commercial product, as well as for the development of new applications.

Collaboration Type Joint Venture Agreement; License Agreement; Financial Resources

Automated optical quality control

Reference number 06 SI SIJS 0F65

Deadline 08 May 2007

Abstract An innovative Slovenian SME has developed sophisticated systems for optical quality control in manufacturing environments and various measurement and tracking applications for various industrial organisations. For very accurate measurements, the company uses telecentric objectives, allowing them to avoid any optical distortions. Also, various lighting sources are used, depending on target environment conditions. The company is looking for commercial agreement with technical assistance.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

Process for treatment of municipal solid waste

Reference number 06 IT ONCA 0F5F

Deadline 08 May 2007

Abstract An Italian company located in Northern Italy, part of a major group involved in plastic film recycling and in production of packaging for food and non-food articles, has developed a mechanical process for treatment of Municipal Solid Waste (MSW). The equipment employing such process was validated by university researchers and is used by municipalities in Italy and Germany. The company looks for public or private operators interested in commercial agreements with technical assistance.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

Alternating current machines with sinusoidal three-phase windings

Reference number 05 LT LTSP 0DJ0

Deadline 10 May 2007

Abstract A group of researchers from the Lithuanian University of Agriculture have created a new type optimal two-layer, three-phase winding, which transforms electric energy into the magnetic field energy in the most effective way. The created winding absolutely meets the requirements of the mechanised winding laying into the cannelures of magneto transmitter. A manufacturer of electro-motors is sought for prototype development and production trials.

Collaboration Type Financial Resources

New security and domestic control system by SMS**Reference number** 06 ES NWCC OFB9**Deadline** 14 May 2007**Abstract** A company from the North of Spain has developed a new security and service control system to give an economical and modern solution to the problem of home automation. This new solution s better results than the current existing models and allows different interaction between the user and different specific home systems. The company is searching for commercial agreements with technical assistance.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance**Patented 'booklet' multi-informational label****Reference number** 06 FR SOAA OFBP**Deadline** 16 May 2007**Abstract** A French SME has designed and patented worldwide a paper label that can be read as a booklet. The label is suited for food (e.g. bottles) and pharmaceutical products; it is easily opened, read and manufactured (in one piece, only paper and glue) and does require neither any modification of the production lines, nor extra financial investment. In order to expand the diffusion of the product at European level, the company is searching industrial partners for licensing and manufacturing agreement.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance**A novel piezoelectric and piezo-optic material****Reference number** 05 IL ILMA OCLB**Deadline** 16 May 2007**Abstract** Israeli researchers have developed a new material with piezoelectric (transformer of mechanical force to electricity or conversely) and piezo-optic properties that responds to electric and optical input by changing its size and shape. The material has a high response, reacting to lower electric fields and light compared to other existing materials. Partners are sought to use this material in applications where bending, pushing or pulling of a device is required.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement**Low-cost optical telemeter (or range-finder)****Reference number** 05 FR GEFC OBPY**Deadline** 17 May 2007**Abstract** A French laboratory, CNRS-associated, has patented a new low-cost optical telemetric system for measuring distances. The technology is based on time-of-flight and is using a CW laser diode emitting at 1,55 μ m. Simpler than classical systems, it can be used for various applications like devices for geometers, anti-collision devices, systems for guiding robots. The laboratory is looking for license agreement with an industrial partner able to design and manufacture the product.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License Agreement**New biodegradable environmental cooling compounds for metal processing, especially friendly to the user and the environment****Reference number** MAI COOL 01**Deadline** 18 May 2007**Abstract** An Israeli SME has developed new natural water-based cooling compounds for metal processing made by new technology not using oil. They are especially friendly to user/environment, biodegradable and easily disposable, increase tool life and improve surface quality by better cooling and lubricity. The products are transparent, leave no visible layer on the processed product, clean machine and working surrounding. They search for industrial partners to cooperate in application of the products.**Collaboration Type** Joint Venture Agreement; License Agreement; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)**An innovative scanning solution that uniquely extracts printed information and stores it directly to the relevant fields of a database****Reference number** 04 IL ILMA OAZO**Deadline** 19 May 2007**Abstract** An Israeli SME has developed an innovative scanning solution that identifies data and stores it directly to the relevant fields of a database. It scans and stores printed information, 2D barcodes, photos and signatures from national IDs, driver's licenses, passports and general documents. Manual data key-in activity is eliminated and data input accuracy increases to 99.7%. Applications: car rentals, hotels and others. System integrators are sought for technical cooperation and integration.**Collaboration Type** Joint Venture Agreement; Assembly; Technical consultancy; Maintenance**Precise laser welding of elements by longitudinal welds****Reference number** 06 PL SPUS OFDR**Deadline** 25 May 2007**Abstract** A Polish institute s technology for laser welding, which produces longitudinal welds with precisely selected penetration depth, narrow face and root of weld and narrow heat-affected zone. Partners for cooperation sought: metal and machine building industry.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

Application of nanoparticles based on hydrophilic polymers as pharmaceutical forms**Reference number** 06 ES NWC1 OFAZ**Deadline** 12 May 2007**Abstract** A Spanish university has developed a new method of application of nanoparticles based on hydrophilic polymers as pharmaceutical forms for the administration of active macromolecules. This invention covers a new composition that can be used for the delivery of bioactive macromolecules following their administration by different routes: topic, oral, nasal, pulmonary, vaginal, ocular, subcutaneous, intramuscular and intravenous. The university is looking for any type of collaboration.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Monitoring solution for detecting ill cattle and feed quality****Reference number** 04 IL ILMA OAI1**Deadline** 20 May 2007**Abstract** An Israeli SME has developed sensor technology applied for early detection of ill or discrepant cows or ruminating animals used for dairy or beef production. The technology measures the ruminating activity of the animals using sensors and transmits the data via wireless communication. Farmers are now able to prevent production of inferior products and low yields due to sick cattle or low-quality feed. Partners are sought for licensing or technical cooperation.**Collaboration Type** License Agreement**All-glass thin-film thermal solar collector for solar water heating****Reference number** 06 GB EAST OFD6**Deadline** 22 May 2007**Abstract** A UK company has developed an all-glass thin-film thermal solar collector providing an innovative and proven solution to domestic and industrial solar water heating. The collector has many advantages compared to current flat-plate and evacuated tube designs, including improved efficiency and durability alongside significantly reduced manufacturing and installation costs. The company seeks licensing agreements with prospective partners in the solar energy, glass or domestic heating industries.**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Hardware equipment for digitisation of paper documents****Reference number** 05 IT LOCL OCNC**Deadline** 24 May 2007**Abstract** An Italian company, operating in the field of ICT, has developed a device for digitisation of paper documents. It allows acquiring images without any internal or external 'mechanical movements', without the dragging of paper and the undercarriage for the optical objective. It provides solutions to everyone who wants to improve his working operations anywhere there is a need to manage documents. Partners sought are manufacturers and distributors.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; License Agreement**A Special Fabric to Protect against UVA, UVB, UVC Radiations****Reference number** 05 CZ CZTC OCRS**Deadline** 24 May 2007**Abstract** A small Czech company has developed a technology converting commonly used textile materials into special sun-protective fabric. It strongly protects from harmful UVA, UVB, and UVC radiations while possessing some other convenient characteristics with comparison to conventional protective fabrics - it is translucent, permeable, 100% recyclable, inert and it does not impede airflow. The company is looking for prospects interested in licensing the product; joint venture is also welcomed.**Collaboration Type** Joint Venture Agreement; License Agreement**Design and manufacture of rechargeable battery products****Reference number** 06 MT NRME OFEI**Deadline** 26 May 2007**Abstract** A Maltese SME engaged in the design and manufacture of rechargeable Li-ion, Li-Polymer, Ni-MH and Ni-Cd batteries is using its in-house design, manufacturing and technological capacities. The company is ISO9001 certified in design and manufacturing, and has vast know-how and experience in various battery applications for broadcast and professional video batteries to 2-way radio, GSM equipment, POS, notebook, etc. The company is looking for a commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance

Избрани заявки за търсене на технологии (Technology Requests), получени чрез мрежата от иновационни центрове

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на заявката за технология, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg, maria.alexandrova@online.bg.

Know-how in packaging technologies

Reference number 06 ES BCAV OFTE

Deadline 01 May 2007

Abstract A technological centre in Spain is looking for research institutes or technological centres that could provide specific know-how in food and non-food packaging technologies: laser, films, hygienisable technologies, etc. Technical cooperation agreement is sought.

Collaboration Type Joint further development

Underwater Vehicle Automation Control

Reference number 06 GB SWRD OF8N

Deadline 03 May 2007

Abstract A UK SME involved in the marine industry is looking for some kind of central control unit capable of pitch and yaw and working under water. At this stage a commercial agreement with technical assistance is envisaged with the potential for a long-term license agreement.

Collaboration Type Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

Continuous casting line for polymer concrete pipes and mixer for continuous casting

Reference number 05 PL WPTS OCN9

Deadline 05 May 2007

Abstract A company (SME) from the northwestern Poland producing polymer concrete elements is looking for continuous casting line for pipes made of polymer concrete and mixer intended for continuous casting. The sought form of cooperation is commercial agreement with technical assistance.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

Video games

Reference number 06 FR IFCP OFAF

Deadline 09 May 2007

Abstract A French SME specialised in video games is looking for new video games to complete its products range. Its games are designed for PC and Mac. The purpose of its educational game is to immerse the 7 to 12 years old in a typical medieval world.

Collaboration Type License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Machine vision for corn grain quality control

Reference number 06 ES ACFD OGXB

Deadline 10 May 2007

Abstract A Spanish company from the alimentary products sector is specialised on manufacturing foods and beverages. The company controls the quality of corn grain samples in laboratory using several parameters (broken or damaged grain, size, and colour). Currently, the quality control is manually made. The company is interested in technical cooperation or commercial agreements with technical assistance for the implementation of a machine vision system with automatic acquisition and analysis of images.

Collaboration Type Joint Venture Agreement; License Agreement; Adaptation to specific needs; Change in the partner sought's currently used technologies (installations, process, facilities); Assembly; Engineering; Technical consultancy; Quality control

Head-louse-repulsive product for micro-encapsulation

Reference number 06 FR RAAR OFAR

Deadline 10 May 2007

Abstract A French company, the main activity whereof is to design and distribute hair jewels, is planning to innovative products. They are looking for a laboratory able to develop a head-louse-repulsive product that can be microencapsulated.

Collaboration Type License Agreement

Online tool to create very simple corporative company Web sites**Reference number** 06 ES MAAM OFBZ**Deadline** 19 May 2007**Abstract** A Spanish SME is looking for an on line tool to create very simple corporative Web sites. The company is seeking to the product to clients through the Internet, so they would license the system in order to resell it in Spain or they will sign a commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Container composting system****Reference number** 06 PL EPUB OGEG**Deadline** 22 May 2007**Abstract** A Polish SME is seeking a technology for a container composting system that could be situated in a built-up area. The technology should increase the efficiency of the natural biological composting process by use of technical devices. The process control should be done automatically by a host computer. The company is interested in commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** Assembly; Engineering; Technical consultancy; Quality control; Maintenance**Know-how and design for the manufacturing of a wide range of electronic products****Reference number** TR-MLT-MFG-006Y**Deadline** 23 May 2007**Abstract** A Maltese company with more 20 years experience in the manufacturing of electronic products on a subcontract basis is seeking possibilities of having a manufacturing agreement and/or a joint venture with a design and marketing company. This venture would design and manufacture electronic products for industry or the consumer market.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint Venture Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)**High-quality glass prism for fluid measurement in tank trucks and trailers****Reference number** 06 FI FIF5 OFDH**Deadline** 24 May 2007**Abstract** A Finnish SME is looking for a high-quality prism used inside sensors in fluid level measurement. The prism is made from a 10-mm round glass stick that is cut to a 16-mm short piece. On the opposite side of the stick there are 45° angle bevels and the second head is cut straight. The head that is cut and the 45° angles surface must have a fine polished surface. The head of prism is rounded and the second side has 1-mm angle bevels. The company is looking for a manufacturing partner.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)**New technology for the strategic management of waste-collection operations****Reference number** 06 IE IEEI OFE8**Deadline** 25 May 2007**Abstract** An Irish SME in the integration of waste management processes is currently seeking new technologies to upgrade existing waste collection operations. Requirements for improved collection systems to become part of the integrated management approach to deal with solid waste will essentially optimise the wheeled-bin & multi-bag arrangements so to present pre sorted waste to the Materials Recovery Facility (MRF). Technologies required should be fully commercialised. Partnership arrangement is sought.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing Agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Lubricant oils for biomass-supplied polygenerative engine****Reference number** 06 IT LADA OFEG**Deadline** 26 May 2007**Abstract** An Italian research company aims to develop a new generation of lubricant oils for polygenerative power plant (i.e. engine), supplied by gaseous biomass. The syngas produced by biomass generally contains tars and soot, and their use perspectives do not make the application cleaning facilities economical. Suitable partners for technical co-operation are research institutes or industries.**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Modern production technology that includes joining, cutting and perforating of a bio fibre laminate****Reference number** 06 SE NSLA OFFQ**Deadline** 31 May 2007**Abstract** A Swedish SME active in the clothing and shoes sector is looking for a production technology that includes joining, cutting and perforating. The material that will be processed is a laminate consisting of several layers of cellulose and polypropylene fibres. The SME is interested in a license agreement or a commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** License Agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Технология за нарязване на секретни документи

Участващи страни: Германия, Гърция, Турция

Участващи иновационни центрове:

Иновационен център EGE

(Ege Universitesi Bilim-Teknoloji)

Uygulama Ve Arastirma Merkezi

(Ege университет, Научен и технологичен център)

Иновационен център HELP-FORWARD

(HELP-FOWARD мрежа (PRAXI))

Иновационен център Hessen/Rheinland-Pfalz

(IMG Innovations-Management GmbH)

Немски режещи машини за отпадъчна хартия са навлезли на турския пазар благодарение на сделка, която започва на форума на иновационния център в Гърция. Тази технология отговаря на високите технически условия, наложителни за сигурността на нарязването на специални важни документи. Всички видове раздробени отпадъци могат да се използват за гориво, тъй като представляват благоприятен за околната среда енергиен източник, който намалява складираните отпадъци на сметищата.

Немската фирма "Векоплан" произвежда машини за нарязване и смилане с широк спектър на приложение в промишлеността. В продължение на повече от 35 години "Векоплан" развива успешен международен бизнес, като предоставя оборудване за раздробяване и нарязване на материали като например хартия, дърво, пластмаса и твърди битови отпадъци.

В много случаи раздробените материали се превръщат в отпадъци, които лесно могат да се използват като гориво, така че тази технология е принос за рециклирането и енергийното производство на клиентите на "Векоплан".

Свързването с Турция

"Векоплан" има дългогодишна история в областта на иновациите. Фирмата е изобретател на едноваловата ротационна машина за нарязване. Търговските иновации, разбира се, включват и намирането на нови пазари, а не само създаването на нова технология.

Фирмата разбрала, че Турция предоставя големи възможности поради липсата на местни фирми, които да доставят този вид оборудване.

Борис Засенрат, национален мениджър по продажбите на "Векоплан", който в миналото успешно е работил с Иновационния център Hessen/ Rheinland-

Pfalz, разбрал, че може да окаже подходяща подкрепа при опита за свързване с Турция, както се и оказало. "Без помощта на иновационния център все още щях да се опитвам да осъществя полезни контакти с Турция", коментира Засенрат.

Успехът дошъл благодарение на Международния форум по рисков капитал, организиран от Иновационния център Help Forward в Атина. По същото време "Векоплан" участвала в посещение на гръцки фирми, организирано от Иновационния център Help Forward и Иновационния център Hessen/Rheinland-Pfalz. Гръцкият иновационен център видял в това подходяща възможност да представи "Векоплан" на Иновационния център EGE от Турция, който бил участник във форума, придружен от голяма делегация турски предприемачи.

Тази възможност позволила на Засенрат да използва пълноценно вариантите на подкрепа на иновационния център и да навлезе на турския пазар.

С помощта на Иновационните центрове Help Forward и EGE е организирана среща между Засенрат и Наци Севън, управляващ директор на турската фирма SEVEN Environmental Technologies.

Тази фирма е специализирана в предоставянето на оборудване за рециклиране и управление на отпадъците, което я прави подходящ местен партньор, който би могъл да помогне на "Векоплан" да се настани на турския пазар.

Постигане на споразумение

Г-н Севън вече имал голям опит в продаването на продукти за екологичния сектор, но винаги търсел нови услуги, с които да завладее нови пазарни ниши.

"Борис Засенрат ни даде необходимите каталози и информация за продуктите на "Векоплан" и ние се споразумяхме, че аз ще преценя какви са възможностите за продажбата им в Турция", обяснява Севън. Той бързо установил необходимостта от технологията на "Векоплан" в тази страна и в рамките на един месец информирал Засенрат, че е готов да започне да работи с тях.

С подкрепата на мрежата от иновационни центрове "Векоплан" и "Севън" подписали официално споразумение, според което последният ставал изключителен представител на "Векоплан" в Турция.

Сделката включвала обучение за персонала на "Севън" за инсталиране и поддържане на режещите машини.

Същевременно един машинен инженер от фирмата "Севън" извършва пазарно проучване в Турция, за да могат партньорите му да се запознаят по-подробно с възможностите на пазара.

Първи продажби

"Севън" вече е продала в Турция първите две машини, произведени от "Векоплан", и Засенрат се надява, че може да се достигне до редовни продажби от около 10 такива машини годишно.

"Първата ни продажба беше на клиент, който се нуждаеше от машина за нарязване на много поверителни документи, казва Засенрат, но се надявам да намеря пазари и за пластмасовите и други видове отпадъци."

Той вярва, че турският пазар в момента дава най-големи възможности за разрастване на неговата фирма. "Точно сега навлизането на турския пазар е

важен приоритет за нас. Там има по-малка конкуренция и голям потенциал", споделя Засенрат.

От друга страна, SEVEN Environmental Technologies са се сдобили с нов ценен източник на високотехнологично оборудване за извършване на услуги за екологичния сектор, които те вече предоставяли.

Севън организира семинари, на които да обяснява на мениджърите на турските фирми какви ще бъдат ползите за тях, ако използват отпадъчните материали като горива с помощта на машините на "Векоплан" за нарязване.

"През лятото на 2006 г. с "Векоплан" ще имаме общ щанд на изложбата в Истанбул за рециклиране и управление на отпадъците", казва Севън. "Надяваме се, че нашето присъствие на това важно изложение може да привлече нови клиенти и да ни осигури нови възможности."

Източник: IRC Intranet

Светещ бастун ще направи слепите хора по-лесно забележими на пътя

Участващи страни: Унгария, Великобритания

Участващи иновационни центрове:

Иновационен център на Източна Англия
(St. John's Innovation Centre Ltd.)

Иновационен център, Унгария
(Университет по технически науки и икономика,
Будапеща - Национален технически информационен център и библиотека (OMIKK))

Един новосъздаден светещ бастун може да помогне за намаляване на пътните инциденти, като направи слепите хора и хората с частично нарушено зрение по-лесно забележими от участниците в движението и останалите пешеходци.

Сгъваемият поликарбонатен бастун е патентован от английска фирма и ще се произвежда в Унгария според съвместна сделка с посредник мрежата от иновационни центрове.

Дори такава сериозна работа като намаляване на инцидентите по пътищата си има своите комични моменти. Сделката за изработването на VizCane® - нов продукт на базираната във Великобритания фирма Somerwood Ltd - беше сключена в Унгария под звуците на музиката на Бах, изсвирена на орган Wurlitzer от 1952 г.

Греъм Хънтър, управляващ директор на Somerwood Ltd., си спомня за това като за някакво сюрреалистично изживяване. "Вдигнах тост за сделката в унгарски дух, а моят колега - представител на мрежата от иновационни центрове, свиреше на този

фантастичен стар орган."

За Янош Гал, директор на Ferrit-Elektro, производството на VizCane® е както възможност, така и предизвикателство.

"От дълго време търсехме иновативен продукт с добър маркетингов потенциал."

"VizCane® е продукт, който изисква да приложим нашия опит в разработването на продукти както в областта на електрониката, така и на машиностроенето. Като се има предвид броят на слепите и на хората с частично увредено зрение по света, маркетинговият опит на Somerwood, инвестициите в разработването на продукта и увеличаването на производствения ни капацитет имат здрава основа", добавя той.

Трудни преговори

Всичко това се случи след едни трудни преговори. Ендрю Голдсбру от Иновационния център на Източна Англия придружаваше Somerwood на срещата с Ferrit-Elektro в Будапеща, а Иновационният център на Унгария предостави превод като допълнителна подкрепа на своя клиент.

Голдсбру казва, че е отишъл, за да окаже морална и бизнес подкрепа. Той установил, че Гал е любител на музиката и страстен колекционер на антични инструменти, като органът Wurlitzer е бил гордостта в офиса му. "Просто не можах да се сдържа, когато г-н Гал попита дали някой може да свири", спомня си той.

Идеята за VizCane® хрумнала на Греъм и Лий Хънтър, докато гостували на приятели в Дания. Когато им показали стар прототип на бастун със светеща дръжка, те били толкова впечатлени от идеята, че инвестирали собствени средства от продажбата на къща, за да могат да продължат проекта.

"Веднага оценихме потенциала на идеята за промяна на живота на хората, казва Лий Хънтър. Още от започването на проекта имах възможност да работя с много слепи и с хора с частично увредено зрение, които даваха насоки за развитието на проекта и предоставяха полезна информация. В действителност тези хора направиха проекта и ние знаем, че той ще предизвика големи промени в общността на слепите хора."

VizCane® осветява пътя към едно по-безопасно бъдеще.

Тестване

Настоящият вариант на VizCane® - поликарбонатен съгваем бастун с презареждаща се батерия и светлинен източник по цялата му дължина - е резултат на възникващо тестване от потребителите съвместно с няколко водещи европейски организации, представляващи слепите и хората с частично увредено зрение.

Според Ferrit-Elektro продуктът представлява значителна промяна на механизма. Дотогава те са изработвали голям обхват от електронно и механично оборудване. Най-големият им клиент е унгарското Министерство на отбраната, но те работят и за банки, бензиностанции, телекомуникационни компании и консервни фабрики.

Г-н Гал казва, че производството на VizCane® внася във фирмата редица свързано нови технологии.

"Работата с поликарбонат с висока чистота, голямата прецизност при изтеглянето на тръбите и комбинирането на механиката с високочувствителна електроника са най-голямото предизвикателство в историята на фирмата."

"VizCane® открива един нов и обещаващ пазар за Ferrit-Elektro. Това е основата за изработване на цяла продуктова фамилия в бъдеще", добавя той.

Приносът на мрежата от иновационни центрове

Г-н Гал е признателен за приноса на мрежата от иновационни центрове. "Те участваха в началото на сътрудничеството, помогнаха на партньорите да се разберат помежду си и спомогнаха за преодоляването на няколко критични момента по време на изготвянето и подписването на договора."

В периода на разработването на продукта във Ferrit-Elektro бяха създадени две работни места на непълнен работен ден, като очакванията са при започване на производството те да се увеличат на между 5 и 10 работни места на пълен работен ден.

"Според нашата стратегия VizCane® и продуктова фамилия дълго време ще бъдат водещият продукт за фирмата", казва г-н Гал.

Според Греъм Хънтър този продукт има огромен потенциал. "Само в Европа има около 10 млн. слепи и с частично увредено зрение хора, подобен е броят им и в Северна Америка."

Благодарение на усилията на Ferrit-Elektro ние сме на път да получим одобрението на европейските директиви, което ще ни позволи да продаваме бастуна в цяла Европа, а ние планираме да започнем производството му след месеци", добавя той.

Източник: IRC Intranet

Важно съобщение!

Уважаеми колеги,

Бихме желали да ви уведомим, че от 22 януари 2007 г. екипът на Европейския иновационен център - България, чийто домакин и координатор е фондация "Приложни изследвания и комуникации", работил в офиса в Централна поща на ул. "Гурко" 6, ще може да бъде намерен на адрес:

**1113 София, ул. "Александър Жендов" 5
Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
и на телефон: 02/973 3000 и факс: 02/973 3588**

Издава:

**Европейски
иновационен
център**

Редакционна колегия:

Ангел Милев, angel.milev@online.bg
Стела Димитрова, stela.dimitrova@online.bg
Кристина Недева, christina.nedeva@online.bg
Теодора Георгиева, teodora.georgieva@online.bg
Мария Александрова, maria.alexandrova@online.bg

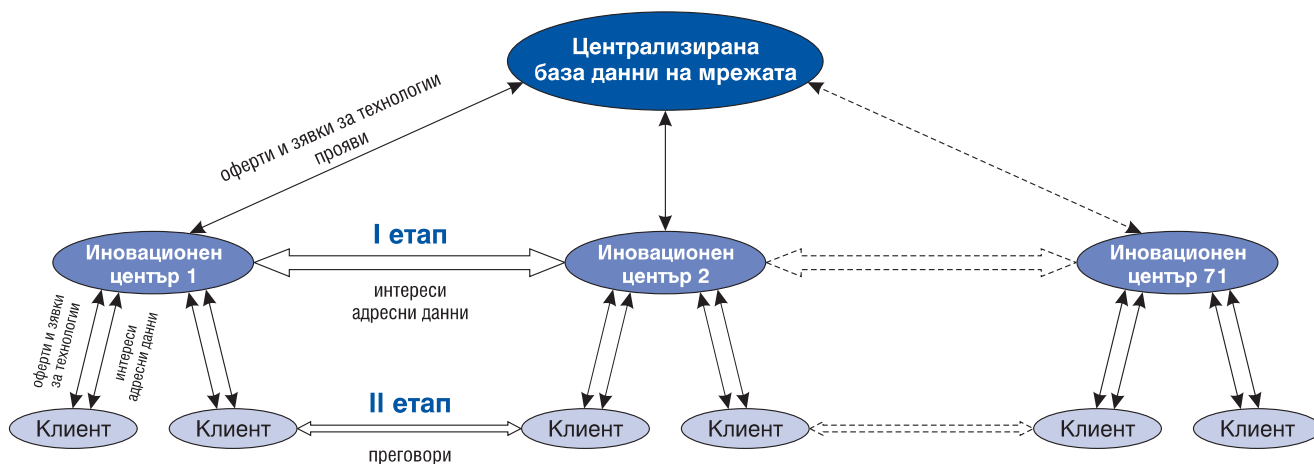
Адрес:

1113 София
ул. "Ал. Жендов" 5
тел.: 02/973 3000
факс: 02/973 3588
www.irc.bg

Европейски иновационен център - България

От 1997 г. Европейският иновационен център е част от европейската мрежа IRC Network (www.cordis.lu/irc). В мрежата са свързани 71 иновационни центъра, разположени в 33 страни - 25 страни - членки на Европейския съюз, и в България, Румъния, Исландия, Израел, Норвегия, Швейцария, Турция и Чили. Иновационните центрове в мрежата обхващат 250 организации с над 1000 сътрудници. До момента са осъществени 1000 реални трансфера на технологии.

Целта на мрежата е да подпомага малките и средните предприятия да определят иновационните си потребности, да получат достъп до информация за необходимите им технологии, да предлагат свои добри технологични решения и да подобрят сътрудничеството си с европейски партньори.

ЕИЦ - България предоставя на българските организации набор от информационни и консултантски услуги (платени и безплатни), които подпомагат трансфера на нови технологии:

- Фирмена визита
- Технологичен анализ (одит)
- Изготвяне и разпространение на технологични оферти и заявки
- Технологично проучване
- Консултации по закрила на интелектуалната собственост
- Организиране на фирмени мисии в България и чужбина
- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки
- Международни дни за двустранни бизнес срещи
- Секторни и тематични срещи
- Организиране на форуми за рисков капитал и финансови инструменти
- Абонаментно електронно информационно обслужване - Automatic Matching Tool (AMT)
- Поддържане на интернет страницата www.irc.bg
- Бюлетин "ВЕСТИ" - специализирано тримесечно издание с **безплатен абонамент от www.irc.bg**

В екипа на ЕИЦ работят:

Ангел Милев, координатор - angel.milev@online.bg
Мария Александрова - maria.alexandrova@online.bg
Стела Димитрова - stella.dimitrova@online.bg
Кристина Недева - christina.nedeva@online.bg
Теодора Георгиева - teodora.georgieva@online.bg

Подробна информация можете да намерите на www.irc.bg

Как се отглеждат успешни идеи?

Виртуален инкубатор
за иновативни фирми

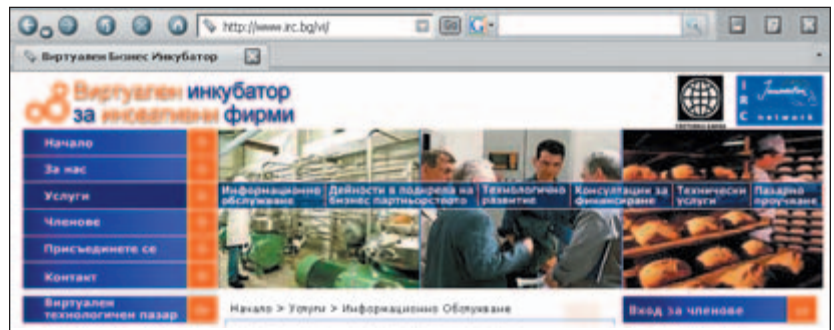

Виртуалният инкубатор за иновативни фирми е електронна среда, създадена да предоставя бързо и удобно он-лайн услуги в подкрепа на бизнеса.

Инкубаторът е предназначен за малки и средни фирми и предприемачи от всички сектори на икономиката, които желаят да развият бизнеса си чрез иновиране и търсят нови технологични възможности и концепции, за да бъдат в крак с времето и конкуренцията.

Чрез регистриран достъп клиентите на инкубатора ще имат възможност да:

- ✦ черпят информация за нови технологии, събития и програми;
- ✦ търсят материали и контакти, да споделят разработки и проблеми;
- ✦ ползват консултации за различни етапи от тяхната бизнес дейност - от възможности за финансиране, през участие в нови проекти до търсене на нови партньори.

За допълнителна информация и заявка за използване на услугите на инкубатора

Ангел Милев - angel.milev@online.bg
Мария Александрова - maria.alexandrova@online.bg
1113 София, ул. "Александър Жендов" 5
тел.: 02/973 3000; факс: 02/973 3588
www.irc.bg/vi

ЕВРОПЕЙСКИ
ИНОВАЦИОНЕН ЦЕНТЪР
ЕИЦ - БЪЛГАРИЯ

